

Rakennusjärjestys

Tyrnävän kunta

Kunnanhallitus laittanut vireille 25.11.2024 § 227
Rakennusjärjestyksen luonnos nähtävillä 27.11.2024-17.1.2025
Kunnanhallitus, rakennusjärjestyksen ehdotus 17.2.2025 § 38
Rakennusjärjestyksen ehdotus nähtävillä 19.2.-21.3.2025
Kunnanhallitus 28.4.2025 § XX
Kunnanvaltuusto 5.5.2025 § XX

22.4.2025

Sisällysluettelo

1. Yleistä	7
1 § Rakennusjärjestyksen tehtävä ja tavoite	7
2 § Rakennustapaohjeet	7
3 § Rakennushankkeen ja toimenpiteen ennakkolausunnot	8
4 § Määritelmiä soveltamisesta	8
2. Rakennuskohteen rakentaminen	9
5 § Rakennuskohteen sopeutuminen ympäristöön ja ympäröivään rakennuskantaan rakennuspaikoilla ja yleisillä alueilla	9
5.1 Yleiset määräykset	9
5.2 Tekniset laitteet julkisivussa	9
5.3 Korjausrakentaminen	9
6 § Rakennuskohteen sijoittelu rakennuspaikalle	9
6.1 Yleiset määräykset	9
6.2 Erityismääräys asemakaava-alueilla	9
7 § Rakennuskohteen korkeusasema	9
7.1 Yleiset määräykset	9
7.2 Erityismääräykset asemakaava-alueilla	9
8 § Tontin rajan ylittäminen katu- tai muulle yleiselle alueelle	10
8.1 Rakennuksen vähäiset ylitykset yleisille alueille	10
8.2 Rakennukseen kiinnitettävän vähäisen laitteen, suojan ja katoksen vähäiset ylitykset yleisille alueille	10
9 § Tontin sisäisen rakennusalueen rajan ylittäminen	10
10 § Maanalainen rakentaminen	11
11 § Rakennuspaikan ja rakennuskohteen osoitemerkintä	11
11.1 Yleiset määräykset	11
11.2 Erityismääräykset asemakaava-alueilla	11
12 § Rakennuspaikan ja rakennuskohteen valaistus	11
13 § Mainos- ja tekniset laitteet	11
13.1 Yleiset määräykset	11
13.2 Valaistut laitteet	11
13.3 Siirrettävät laitteet	12
3. Erityiset määräykset rakentamisesta asemakaava-alueen ulkopuolelle	13
14 § Suunnittelutarvealueen määrittäminen	13
15 § Rakennuspaikalle asetettavat vaatimukset	13
15.1 Yleiset määräykset	13
15.2 Selvitysvaatimukset	13
15.3 Asuinrakennuspaikkaa koskevat määräykset	13

16 § Rakennusoikeus, rakennuskohteiden koko ja käyttötarkoitus	13
16.1 Pysyvään asumiseen tarkoitettu asuinrakennuspaikka	13
16.2 Pienteollisuus asuinrakennuspaikalla	14
16.3 Loma-asumisen rakennuspaikka ranta-alueella	14
16.4 Loma-asumisen rakennuspaikka ei ranta-alueella	14
16.5 Muut rakennuspaikat ranta-alueen ulkopuolella	14
16.6 Kellari- ja ullakkotilojen rakentaminen	15
17 § Rakentamisen määrä, maanviljelysalueen rakentaminen	15
17.1 Rakentamisen määrä	15
17.2 Asuinrakentaminen	15
17.3 Majoitus- ja matkailurakennukset	15
18 § Eläinsuojat muualla kuin maanviljelysalueella	15
18.1 Rakentamisen määrä	15
18.2 Etäisyysvaatimukset	15
18.3 Muu eläimenpito	15
4. Rakentaminen ranta-alueilla	17
19 § Rakennuskohteen sopeutuminen ranta-alueille	17
20 § Lupaa edellyttävän rakennuskohteen korkeusasema ranta-alueilla ja muilla alavilla alueilla	17
20.1 Yleiset määräykset	17
20.2 Määräykset alimmista rakentamiskorkeuksista	17
21 § Vähimmäisetäisyydet rantaviivasta	18
22 § Saunalauttaa koskevia määräyksiä	18
5. Rakentamisen luvanvaraisuus	19
24 § Luvanvaraisuudesta vapautetut rakentamistoimenpiteet ja niitä koskevat määräykset	19
24.1 Yleismääräys	19
24.2 Aidat ja niiden tukimuurit	19
24.3 Tukimuurit	20
24.4 Ilmalämpöpumput	20
24.5 Jätevesijärjestelmät	20
24.6 Julkisivuun kiinnitettävät laitteet	21
24.7 Laiturit	21
24.8 Kasvihuoneet ja kasvutunnelit	21
24.9 Lantalat, lietesäiliöt ja laakasiilot	21
24.10 Siilot ja varastointisäiliöt	21
24.11 Liikuteltavat laitteet	21
24.12 Aurinkosähköjärjestelmät	21
24.13 Rakennukseen liittyvät katokset	22
24.14 Muuntamot ja muut sähköverkkoa palvelevat rakennelmat	22

25 § Luvanvaraisuudesta vapautettavat perusparannus-, korjaus- ja muutostyöt ja niitä koskevat määräykset	22
25.1 Yleismääräys	22
25.2 Asuinrakennusten terassien ja parvekkeiden lasittaminen.....	22
25.3 Savupiiput ja tulisijat	22
25.4 Julkisivun ja katon värisävyyn ja (materiaalin) muutokset	22
6. Rakentaminen erityisalueilla	23
26 § Arvokkaat ja suojellut ympäristöt ja kohteet	23
26.1 Arvokkaan kulttuuriympäristöalueen ja kohteen määritelmä	23
26.2 Erityisalueen yleiset määräykset	23
26.3 Suojellun rakennuksen määritelmiä	23
26.4 Selvitysvaatimukset	24
27 § Rakentaminen pohjavesialueilla.....	24
27.1 Pohjaveden suojelu ja pilaantumisen estäminen	24
27.2 Selvitysvaatimukset.....	25
27.3 Maalämpökaivojen sijoittaminen pohjavesialueilla	25
28 § Pilaantunut maaperä	25
28.1 Selvitysvaatimukset.....	25
28.2 Ilmoitusvaatimus	25
28.3 Määräys	25
29 § Haitalliset yhdisteet	25
29.1 Ilmoitusvaatimus.....	25
29.2 Selvitysvaatimukset	26
29.3 Määräys	26
29.4 Happamat sulfaattimaat	26
30 § Puisten perustusrakenteiden huomioon ottaminen.....	26
30.1 Yleiset määräykset.....	26
30.2 Selvitysvaatimukset	26
31 § Melun ja värinän huomioiminen	27
31.1 Yleiset määräykset	27
31.2 Selvitysvaatimukset.....	27
32 § Voimalinja- ja kaasuputkialueet.....	27
7. Luonnon monimuotoisuus rakentamisessa.....	28
33 § Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen kaikilla rakennuspaikoilla.....	28
33.1 Yleiset määräykset.....	28
33.2 Pihan rakentaminen	28
33.3 Selvitysvaatimus.....	28
34 § Erityismääräykset asemakaava-alueilla	28
34.1 Yleiset määräykset.....	28
34.2 Pihan rakentaminen	28

35 § Erityismääräykset asemakaava-alueiden ulkopuolisilla alueilla.....	28
36 § Erityismääräykset ranta-alueilla	29
36.1 Yleiset määräykset.....	29
36.2 Pihan rakentaminen	29
37 § Arvokkaat luontoalueet	29
38 § Lintuturvallinen rakentaminen.....	29
8. Piha-alueen rakentaminen.....	30
39 § Piha-alueen suunnittelu ja rakentaminen.....	30
39.1 Yleiset määräykset.....	30
39.2 Korjausrakentamista koskeva erityismääräys	30
40 § Piha-alueen korkeusasema.....	30
41 § Pengerrykset ja tukimuuri.....	30
42 § Ajoneuvoliittymä ja liikennejärjestelyt, pelastustie.....	30
42.1 Ajoneuvoliittymä	30
42.2 Liikennejärjestelyjen turvallisuus	31
42.3 Pelastustie	31
43 § Auto- ja polkupyöräpaikat	31
43.1 Moottoriajoneuvot ja sähköiset liikkumisvälineet	31
43.2 Polkupyöräpaikat	31
43.3 Polkupyöräpaikat, korjaus- ja muutostyöt.....	32
44 § Vesihuolto.....	32
45 § Jätehuolto ja varastointitilat.....	32
45.1 Jätehuolto	32
45.2 Varastointitilat	32
46 § Tontin lumet.....	32
47 § Hulevedet ja perustusten kuivatusvedet	33
9 Rakennuksen tai sen osan purkaminen.....	34
48 § Rakennuksen tai sen osan purkaminen	34
48.1 Yleismääräys.....	34
48.2 Selvitysvaatimukset	34
48.3 Purkamistyön toteuttaminen	34
48.4 Tontin siistiminen purkamisen jälkeen	34
10. Yleiset alueet, julkinen tila	35
49 § Puistot ja muut virkistysalueet, rannat ja laiturit.....	35
49.1 Puistot ja muut virkistysalueet	35
49.2 Julkisen tilan rannat ja laiturit.....	35
50 § Julkisen tilan rakennuskohteet	35
50.1 Puistot ja muut virkistysalueet	35
50.2 Alueelliset jätteiden keräyspisteet.....	35

11. Rakennustyön aikaiset järjestelyt	36
51 § Työmaan perustaminen, käyttö ja siistiminen	36
51.1 Työmaan perustaminen ja aitaaminen	36
51.2 Säilytettävä puusto	36
51.3 Työmaan siisteys.....	36
51.4 Työmaasta aiheutuvien haittojen vähentäminen ja torjuminen	36
51.5 Työmaan jätehuolto.....	36
51.6 Työmaan siistiminen töiden päätyttyä	36
52 § Melua aiheuttava työnteke	36
12. Rakennuskohteen ja ympäristön ylläpito	37
53 § Rakennuskohteen ja sen ympäristön hoitaminen	37
54 § Työajoneuvojen ja laitteiden säilyttäminen rakennuspaikalla.....	37
55 § Rakentamattomat tontit ja muut alueet	37
13. Yleiset ohjeet	38
56 § Kasvillisuus.....	38
56.1 Vieraslajit	38
56.2 Uhanalaiset lajit	38
56.3 Tonttikasvillisuus	38
57 § Puusto	38
14. Erinäiset määräykset, liitteet.....	40
58 § Rakennusjärjestyksen voimaantulo	40
Liitteet:	
Liite 1 Suunnittelutarvealue	41
Liite 2 High Grade -alue Tyrnävällä.....	42

1. Yleistä

Rakentamislaki 17.4 §

Rakennusjärjestyksessä olevaa määräystä ei saa soveltaa, jos yleis- tai asemakaavassa taikka Suomen rakentamismääräyskokoelmassa julkaistussa määräyksessä määrätään asiasta toisin.

High Grade -alueen alueelliset erityispiirteet

Tyrnävä sijaitsee korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueella eli High Grade -alueella. Alue on vapaa perunalle vaarallisista taudeista ja tuholaisista. Tuotantoalueen etu on eristäytynyt pohjoinen sijainti ja ankara talvi. Alueen ilmasto ja kivettömät hietamaat sopivat erinomaisesti perunan viljelyyn. High Grade -alueen erinomaisuus perustuu ennen kaikkea viljelymaiden puhtauteen.

Korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueen lainsäädännön tarkoituksena on turvata tuotantoalueen toimintaedellytykset ja siemenperunan tuotanto koko maan tarpeeseen ja edistää perunan tuotantoa. Lainsäädännön mukaan alueella tulee kaikessa perunantuotannossa käyttää sertifioitua perunasiemenluokan siemenperunaa. Ruokaperunan ja muun kuin siemenperunan tuotannossa tulee käyttää vähintään unionin E-luokan siemenperunaa. Toimijoiden tulee huolehtia perunan hyvän viljelytavan mukaisesta viljely- ja tuotantohygienistä, kuljetusvälineiden puhdistamisesta sekä tuotantopaikan perunajätteiden turvallisesta käsittelystä ja hävittämisestä.

Ruokavirasto valvoo tuotantoalueen ammattimaista perunantuotantoa. Lainsäädäntö ei kuitenkaan erottele High Grade -erityisvaatimusten suhteen ammattimaista perunantuotantoa ja kotitarveviljelyä. On erityisen tärkeää, että myös kotitarvepalstalla noudatetaan hyvää viljelytapaa, käytetään ainoastaan sertifioitua siemenperunaa ja huolehditaan viljelyhygieniasta ja kasvijätteiden käsittelystä. Näin jokainen voi edistää hyvien kasvuolosuhteiden ja tuhoovapauden säilymistä alueella.

Jotta alueen erityispiirteiden säilyminen voidaan varmistaa, on rakentamisen ja asumisen ohjeistuksen yhteyteen huomioon rakennusjärjestyksessä suosituksia, jotka huomioimalla ei vaaranneta puhtaita viljelymaita ja osaltaan voidaan turvata korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueen toimintaedellytyksiä. Näitä suosituksia käsitellään rakennusjärjestyksessä kohdissa 32.2 Pihan rakentaminen, Erityiset huomiot istutuksista ja viherrakentamisesta High Grade -alueella, 44.1 Jätehuolto, 55.1 Vieraslajit, Muut haitalliset lajit ja 55.3 Tonttikasvillisuus.

Linkki [Laki korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueesta 25.8.2016/744 /Finlex, Ajantasainen lainsäädäntö \(https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20160744\)](https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20160744)

1 § Rakennusjärjestyksen tehtävä ja tavoite

Rakentamislain ja rakennusasetuksen sekä muiden alueiden käyttämistä ja rakentamista koskevien säännösten ja määräysten lisäksi kunnassa on noudatettava tämän rakennusjärjestyksen määräyksiä, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai Suomen rakentamismääräyskokoelmassa ei ole asiasta toisin määrätty.

2 § Rakennustapaohjeet

Rakentamisen ohjaamiseksi kunta voi antaa alueellisia tai koko kuntaa koskevia rakentamistapaohjeita. Ohjeiden on edistettävä alueen ominaispiirteisiin ja paikallisiin erityisolosuhteisiin sopivaa ja kestävästä rakentamisesta.

Aikaisempien rakennusjärjestyksien nojalla hyväksytyt rakentamistapamääräykset ovat voimassa tämän rakennusjärjestyksen mukaisina rakentamistapaohjeina.

3 § Rakennushankkeen ja toimenpiteen ennakkolausunnot

Kun rakennuskohde tai toimenpide sijoittuu arvokkaaseen ympäristöön tai suojeltuun kohteeseen, on hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä selvitettävä yhdessä rakennusvalvontaviranomaisen kanssa eri tahojen lausuntotarpeet ja mahdolliset toimenpidettä rajoittavat tekijät.

4 § Määritelmiä soveltamisesta

Rakentamislaki 2 § Määritelmät

4) *rakennuskohteella* rakennusta tai rakennelmaa, jolla voi olla vaikutusta ympäröivään alueiden käyttöön ja jonka toteuttamisessa on otettava huomioon olennaisia teknisiä vaatimuksia, sekä erityistä toimintaa varten rakennettavaa aluetta, josta aiheutuu vaikutuksia sitä ympäröivien alueiden käytölle;

5) *rakennuksella* erillistä, kiinteää, paikallaan pysytettäväksi tarkoitettua, omalla sisäänkäynnillä varustettua kohdetta, joka sisältää katettua ja seinien erottamaa tilaa;

Asuinpientaloilla tarkoitetaan rivitaloja, kytkettyjä pientaloja, yksi- tai kaksiasuntoisia pientaloja.

Katos on rakennelma, jonka yhteenlasketuista seinäpinta-aloista on avointa vähintään 30 %

Rakennelmiksi luokitellaan kevytrakenteiset ja siirtokelpoiset rakennuskohteet kuten pienet vajat, kasvihuoneet, kesäkeittiöt, leikkimökit, jätesuojat sekä laitteet, kuten puistomuuntamot. Rakennelma ei käytä rakennusoikeutta.

Saunarakennuksella tarkoitetaan rakennusta, jonka huoneistoalasta yli puolet on saunaa palvele- via tiloja. Rakennuksessa voi olla takka muttei ruuanlaittomahdollisuutta.

2. Rakennuskohteen rakentaminen

5 § Rakennuskohteen sopeutuminen ympäristöön ja ympäröivään rakennuskantaan rakennuspaikoilla ja yleisillä alueilla

5.1 Yleiset määräykset

Rakennuskohteen tulee sopeutua ympäröivän alueen ominaispiirteisiin ja yleisesti noudatettuun rakennustapaan sijoituksen, koon, muodon, ulkomateriaalien, värityksen, valaistuksen sekä julkisivun jäsentelyn osalta.

Rakennuskohteen tulee muodostaa ympäristökuvaltaan ja suhteessa ympäröivään rakennuskantaan sopusuhtainen sekä alueen luonto-, maisema- ja historialliset arvot huomioon ottava kokonaisuus.

5.2 Tekniset laitteet julkisivussa

Julkisivuissa näkyvät ilmanvaihtokonehuoneet, niihin liittyvät laitteet ja kanavat sekä muut tekniset laitteet on suunniteltava maisemakuvaan ja rakennukseen sopeutuviksi.

5.3 Korjausrakentaminen

Rakennuskohteen julkisivujen korjaus- ja muutostöissä tulee pyrkiä vaalimaan rakennuskohteelle ominaista tyyliä ja piirteitä. Arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteitä tulee erityisesti vaalia ja tarvittaessa toimenpiteisiin tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

6 § Rakennuskohteen sijoittelu rakennuspaikalle

6.1 Yleiset määräykset

Rakennuksen tai rakennelman etäisyyden tulee olla vähintään 4 metriä naapurin rajasta.

Savusaunaa tai muuta palovaarallista rakennuskohdetta, kuten viljankuivaamo, ei saa sijoittaa 16 metriä lähemmäksi toisen omistamaa tai hallitsemaa maata eikä 20 metriä lähemmäksi rakennusta, joka on toisen omistamalla tai hallitsemalla maalla. Palovaarallinen rakennus tulee sijoittaa vähintään 15 metrin etäisyydelle oman kiinteistön muista rakennuksista.

Rakennukset, rakennelmat ja laitteet on sijoitettava tontille siten, ettei niistä aiheudu palovaaraa.

Rakennusten etäisyyden yleisessä käytössä olevan maantien lähimmän ajoradan keskilinjasta on oltava seutu- ja yhdysteillä vähintään 20 metriä ja valta- ja kantateillä vähintään 30 metriä, ellei tiesuunnitelmassa ole toisin mainittu.

6.2 Erityismääräys asemakaava-alueilla

Asemakaava-alueella rakennuksen tai rakennelman tulee sijoittua rakennusalueelle.

7 § Rakennuskohteen korkeusasema

7.1 Yleiset määräykset

Rakennettaessa epätasaisella rakennuspaikalle rakennus tulee sijoittaa maaston olosuhteet huomioiden niin, että maaston leikkaukset ja täytöt minimoidaan.

Jos sokkeli tai terassi jää maastollisista syistä korkeaksi, tulee se sopeuttaa ympäristöön.

7.2 Erityismääräykset asemakaava-alueilla

Rakennuskohteen korkeusaseman tulee sopeutua olemassa olevan ja suunnitellun ympäristön korkeusasemiin sekä katukorkeuteen ja muuhun kuntatekniikkaan.

Rakennuskohteen perustamissyvyyttä ja alinta lattiakorkeutta määriteltäessä on otettava huomioon viemäriverkoston padotuskorkeus, pohja- ja tulvaveden korkeus sekä perustusten kuivatusmahdollisuus.

Selvitysvaatimukset

Pääpiirustusten asemapiirustuksesta tulee riittävällä tarkkuudella esittää tontin ja ympäröivän alueen olemassa olevat ja suunnitellut korkeudet (esim. maanpinnan korkeudet, sokkeli- ja katukorkeudet).

Rakennusvalvontaviranomainen voi lupahakemuksen arvioimiseksi edellyttää luvanhakijalta, että tontin kulmapisteiden ja suunnitellun rakennuksen nurkkapisteiden sijainti ja korkeusasema merkitään tontille, kun lupahakemusta käsitellään.

8 § Tontin rajan ylittäminen katu- tai muulle yleiselle alueelle

8.1 Rakennuksen vähäiset ylitykset yleisille alueille

Mikäli rakennus voidaan asemakaava-alueella sijoittaa kadun vastaiselle tontin rajalle, rakennus ja sen rakennusosat saavat ulottua tontin rajan yli katualueelle tai erityisestä syystä muulle yleiselle alueelle seuraavasti:

- 1) rakennuksen perustusrakenteet maanpinnan alapuolella 1,5 metrin syvyyteen saakka 0,3 metriä ja maanpinnasta 1,5 metriä syvemmällä olevat perustusrakenteet 1,2 metriä
- 2) erkkerit, katokset, räystäät, parvekkeet ja muut vastaavat ilmassa olevat rakennuksen osat 1,5 metrillä; julkisen rakennuksen ja liikerakennuksen pääsisäänkäynnin katos voi ulottua kevyen liikenteen väylälle enemmänkin. Vapaan alikulkukorkeuden on oltava vähintään 4 metriä ja ajoradalla vähintään 5 metriä
- 3) tekniset laitteet, ulkoseinän lisäeristys, ulkoporras tai -luiska enintään 0,3 metriä
- 4) olemassa olevan rakennuksen uudet portaat tai luiska enintään 0,3 metrillä, milloin uudet portaat ovat tarpeelliset rakennuksen toimintojen muuttuessa ja portaita ei voida ilman kohtuuttomia vaikeuksia ja kustannuksia rakentaa tontille.

Ylityksistä ei saa aiheutua haittaa kadun tai muun yleisen alueen käytölle ja kunnossapidolle.

8.2 Rakennukseen kiinnitettävän vähäisen laitteen, suojan ja katoksen vähäiset ylitykset yleisille alueille

Rakennukseen kiinnitettävät laitteet, suojat ja katokset saavat ulottua katualueelle tai muulle yleiselle alueelle

- 1) myynti-, tiedotus- ja mainoslaite enintään 1 metriä
- 2) ikkuna- ja ovimarkiisit sekä terassien aurinko- ja sadesuojat ja katokset enintään 1,5 metriä

Vapaan alikulkukorkeuden on oltava vähintään 2,5 metriä.

Ylityksistä ei saa aiheutua haittaa kadun tai muun yleisen alueen käytölle ja kunnossapidolle.

9 § Tontin sisäisen rakennusalueen rajan ylittäminen

Rakennus ja rakennusosat saavat erityisestä syystä ulottua asemakaavassa määrätyn tontin sisäisen rakennusalueen rajan yli seuraavasti:

- 1) rakennuksen perustusrakenteet ja kellarin rakenteet maanpinnan alapuolella tarpeen mukaan
- 2) erkkerit, katokset, räystäät, parvekkeet, kuistit, portaat ja muut vastaavat rakennusosat enintään 2 metriä
- 3) ulkoseinän lisäeristys, tekniset laitteet ja muu vastaava tarpeen mukaan

Ylityksistä ei saa aiheutua huomattavaa haittaa ympäristölle tai naapureille eivätkä ne saa aiheuttaa palovaaraa.

10 § Maanalainen rakentaminen

Selvitysvaatimukset

Maan alle rakennettaessa on selvityksin varmistuttava, ettei rakentamisella ole vaikutusta ympäristössä jo olemassa olevien maanpäällisten eikä maanalaisten rakenteiden ja johtoverkostojen ja niiden käyttöturvallisuuteen. Happamalla sulfaattimailla maanalaista rakentamista, esimerkiksi kellari, tulee välttää.

11 § Rakennuspaikan ja rakennuskohteen osoitemerkintä

11.1 Yleiset määräykset

Rakennetun rakennuspaikan omistajan tai haltijan tulee asettaa kadulta, muulta liikenneväylältä ja tontin sisäiseltä liikennealueelta näkyvään paikkaan riittävän korkea osoitenumero ja mahdollinen porrashuoneen tunnus, joka selkeästi erottautuu taustastaan. Osoitenumeron tulee olla valaistu tai heijastava.

Milloin rakennus ei ulotu katuun, liikenneväylään tai tontin sisäiseen liikennealueeseen taikka sen välittömään läheisyyteen, osoitenumero tai sen osoittava ohjaus on sijoitettava tontille johtavan ajoväylän alkupäähän.

11.2 Erityismääräykset asemakaava-alueilla

Katujen kulmassa sijaitsevaan rakennukseen on molempien katujen puolelle asennettava kyseiselle kadulle vahvistettu osoitenumero.

Asemakaava-alueella osoitenumerot ja -kirjaimet on valaistava.

Porrashuoneen sisääntulokerroksessa tulee olla ulkoa päin luettavissa olevat huolto- ja isännöintipalvelujen yhteystiedot.

12 § Rakennuspaikan ja rakennuskohteen valaistus

Tontin valaistusjärjestelyissä valolaitteiden sijoitus, suuntaus ja valoteho on sovitettava siten, että ne lisäävät alueen turvallisuutta ja viihtyvyyttä, eivätkä tarpeettomasti ja haitallisesti luo ympäristöönsä häiriövaloa.

Valaisinten tulee soveltua kunkin alueen ominaispiirteisiin, rakennukseen ja ympäristöön.

13 § Mainos- ja tekniset laitteet

13.1 Yleiset määräykset

Tontille tai yleiselle alueelle sijoitettava laitteen muodon, värityksen ja rakenteen tulee sopeutua rakennukseen ja ympäristöön. Laitteen sijoittumisesta arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön tulee kuulla museoviranomaista sen soveltumisesta kohteeseen.

Laite on kiinnitettävä tukevasti eikä se saa haitata yleisen alueen käyttöä ja kunnossapitoa.

Laitteet on pidettävä kunnossa. Rikkinäiset laitteet on joko korjattava tai poistettava välittömästi.

Maantien varteen sijoittuvista mainos- tai muista laitteista tulee kuulla ELY-keskusta.

13.2 Valaistut laitteet

Laitteen valoteho ei saa olla merkittävästi voimakkaampi kuin ympäristön valaistus.

Laite ei saa aiheuttaa estohäikäisyä tai syttyä ja sammua toistuvasti pimeällä eikä sen näytöllä saa esittää voimakkaasti välkkyviä kuvia.

13.3 Siirrettävät laitteet

Laitetta ei saa sijoittaa suojatien jatkeelle.

Siirrettäviä mainoslaitteita ei saa sijoittaa jalkakulkuun varatuille alueilla, ellei vapaan kulkutilan leveydeksi jää vähintään 3 metriä. Näiden mainoslaitteiden paikallaan pysyttäminen rajataan liikkeen aukioloaikaan. Pyöräteille ei saa asettaa mainoslaitteita.

Puistoihin ja muille virkistysalueille ei saa sijoittaa myynti- ja mainoslaitteita, ellei niille ole saatu asianmukaisia suostumuksia/lupia.

3. Erityiset määräykset rakentamisesta asemakaava-alueen ulkopuolelle

14 § Suunnittelutarvealueen määrittäminen

Tyrnävän peltolakeuksien alueet sekä Temmesjokivarsi ovat alueidenkäyttölain 16 §:n tarkoittamaa suunnittelutarvealuetta. Suunnittelutarvealueen tarkoituksena on mahdollistaa rakennuslupaharkintaa laajempi mahdollisuus tarkastella rakentamisen edellytyksiä alueella, joka esimerkiksi tiivistyvän rakentamisen takia tai muusta syystä edellyttää yksittäistapauksessa saman tyyppistä pohdintaa kuin kaavoituksen yhteydessä.

Suunnittelutarvealue käsittää nykyisten asemakaavojen lievealueet, erityisten maisemaan ja rakennettuun ympäristöön liittyvien arvojen tarkastelun sekä liikenneväylän ja teollisuusalueiden läheisyyden vaikutusten tarkastelun. Suunnittelutarvealueet on kuvattuna kartalla liitteessä 1.

Vanhat rakennuspaikat, joilla ei ole vähäistä suurempaa suunnittelutarvetta, voidaan tapauskohtaisesti myöntää suoralla rakentamisluvalla. (Rakentamislaki 46 § Sijoittamisen edellytykset suunnittelutarvealueella).

15 § Rakennuspaikalle asetettavat vaatimukset

15.1 Yleiset määräykset

Rakennuspaikan on oltava sijainniltaan, muodoltaan, maastosuhteiltaan ja maaperältään sovelias sekä pinta-alaltaan rakentamiseen riittävä.

15.2 Selvitysvaatimukset

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on selvitettävä etukäteen, soveltuuko kiinteistö rakentamiseen, kun otetaan huomioon suojelliset, kulttuurihistorialliset ja luontoarvot sekä ennusteet muuttuvista ilmasto-olosuhteista.

15.3 Asuinrakennuspaikkaa koskevat määräykset

Uuden asuinrakennuspaikan vähimmäispinta-ala asemakaava-alueiden ulkopuolella ja yleiskaava-alueilla, joissa ei ole rakennuspaikan kokoa koskevaa määräystä on 3000 m². Ranta-alueella rakennuspaikan rantaviivan vähimmäispituus on 50 m.

Rakennuspaikan pinta-alan vähimmäisvaatimus ei koske uudelleen rakentamista, korjaus- ja muutusrakentamista eikä vähäistä lisärakentamista, jos rakennuspaikka pysyy samana ja rakentamisluvan myöntämisen edellytykset ovat muutoin olemassa.

16 § Rakennusoikeus, rakennuskohteiden koko ja käyttötarkoitus

16.1 Pysyvään asumiseen tarkoitettu asuinrakennuspaikka

Asuinrakennuspaikalle on sallittua rakentaa, ellei yleiskaavamääräyksissä toisin säädetä yksi enintään kaksiasuntainen asuinrakennus sekä päärakennusta palvelevia talousrakennuksia. Asuinrakennuksen suurin sallittu kerrosluku on kaksi.

Asuinrakennuspaikan rakennusoikeus on 350 k-m².

Rakennusoikeus jakautuu seuraavasti:

- pysyvään asumiseen tarkoitettu yksi asuinrakennus 250 k-m² ja
- talousrakennukset 100 k-m².

Rakennuspaikan pinta-alasta saa rakentaa enintään 10 %.

Rakennusvalvonta- tai kaavoitusviranomaisen arvioi tapauskohtaisesti sopivan rakentamisen määrän rakennuspaikalle. Sallitun kokonaiskerrosalan määrä voi näin ollen olla myös vähäisempi kuin 10 %.

16.2 Pienteollisuus asuinrakennuspaikalla

Yli yhden hehtaariin asuinrakennuspaikalle muualla kuin arvokkaan kulttuuriympäristö-, maisema- ja ranta-alueella on sallittua rakentaa pienyritystoimintaa palveleva pienteollisuusrakennus seuraavin ehdoin

- 1) toiminta ei aiheuta häiriötä ympäristölle eikä toiminnasta synny ympäristöä pilaavaa tai rumentavaa varastointia ja
- 2) rakennuspaikka sijoittuu toimivien ja liikenneturvallisien tieyhteyksien varrelle eikä syntyvästä liikenteestä aiheudu merkittävää haittaa lähiympäristöön.

Pienteollisuusrakennuksen rakennusoikeus 300 k-m².

Rakennuksen pinta-alasta saa olla toiminnan edellyttämiä työ-, myymälä- ja toimistotiloja enintään 100 k-m².

16.3 Loma-asumisen rakennuspaikka ranta-alueella

Loma-asumiseen tarkoitettulle rantarakennuspaikalle on sallittua rakentaa yksi enintään yksiasuntainen vapaa-ajanasuinrakennus talousrakennuksineen.

Vapaa-ajan asuinrakennuksen suurin sallittu kerrosluku on I u 2/3.

Lupaa edellyttävien talousrakennusten tulee olla yksikerroksisia, sopusuhtaisia ja päärakennukseen nähden alisteisia.

Vapaa-ajan asuinrakennuspaikan rakennusoikeus on 250 k-m².

Rakennusoikeus jakautuu seuraavasti:

- yksi vapaa-ajanasuinrakennus 140 k-m²
 - vapaa-ajan asuinrakennuksessa voi olla katettu terassi, jonka koko voi olla enintään 30 % rakennuksen kerrosalasta
- erillinen saunarakennus 30 k-m²
 - saunarakennuksessa voi olla katettu terassi, jonka koko voi olla 15 m²
- erilliset talousrakennukset 50 k-m²
- venevaja 30 k-m²

Rakentamisessa noudatetaan rantojen (osa)yleiskaavan periaatteita rakennusoikeuden määrän, sijoittumisen, käyttötarkoituksen ja rakennuspaikan koon suhteen. Mikäli aluetta ei ole kaavoitettu, noudatetaan rakennusjärjestystä.

16.4 Loma-asumisen rakennuspaikka ei ranta-alueella

Loma-asumiseen tarkoitettulle rakennuspaikalle on sallittua rakentaa yksi enintään yksiasuntainen vapaa-ajanasuinrakennus talousrakennuksineen.

Vapaa-ajan asuinrakennuksen suurin sallittu kerrosluku on 2.

Vapaa-ajan asuinrakennuspaikan rakennusoikeus on 250 k-m².

16.5 Muut rakennuspaikat ranta-alueen ulkopuolella

Muille kuin rakennuspaikoille 16.1–16.4 saa rakentaa enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 350 k-m².

16.6 Kellari- ja ullakkotilojen rakentaminen

Asemakaava-alueen ulkopuolella saa rakennuksen pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisia tiloja sijoittaa maanpinnan alapuolelle tai ullakon tasolle, mikäli rakennus korkeusasemansa ja julkisivunsa suhteen sopeutuu rakennuspaikan maastomuotoihin sekä ympäristöön.

17 § Rakentamisen määrä, maatilarakentaminen

17.1 Rakentamisen määrä

Maatalous- ja yritystoimintakäytössä olevan maatilan talouskeskukseen voi saada luvan rakentaa siihen soveltuvia rakennuksia sen estämättä, mitä rakennusjärjestyksessä on säädetty rakennusten lukumäärästä, koosta ja kokonaisrakennusoikeuden määrästä. Tätä voidaan erityisesti pitää perusteltuna, mikäli se edesauttaa kulttuurihistoriallisten arvojen säilymistä. Rakentamisen määrä ratkaistaan lupaharkinnassa ottaen huomioon rakennuspaikan ominaisuudet.

17.2 Asuinrakentaminen

Maatilalle saa rakentaa yhden enintään kaksiasuntoisen ja kaksikerroksisen asuinrakennuksen talousrakennuksineen.

Asuinrakennuksen rakennusoikeus talousrakennuksineen on 350 k-m².

Edellä mainitun lisäksi sukupolvenvaihdokseen liittyen sallitaan rakentaa yksiasuntoinen ja yksi kerroksinen asuinrakennus talousrakennuksineen. Asuinrakennuksen rakennusoikeus talousrakennuksineen on 200 k-m².

17.3 Majoitus- ja matkailurakennukset

Majoitus- ja matkailurakennusten rakentaminen kaavoittamattomalla ranta-alueella edellyttää myönteistä poikkeamislupaa rannan suunnittelutarpeesta.

18 § Eläinsuojat muualla kuin maatilalla

18.1 Rakentamisen määrä

Yli kahden hehtaarin asuinrakennuspaikalle on mahdollista rakentaa 1-3 hevosen tai ponin talli, mikäli rakennuspaikalla on riittävät ulkotarha- ja laidunalueet. Tallia, lannan varastointitiloja tai ulkotarhojen ruokinta- ja juottopaikkaa ei saa sijoittaa alle 50 metrin etäisyydelle vesistöä, talousvesikäytössä olevasta kaivosta tai lähteestä, alle 25 metrin etäisyydelle valtaojasta tai norosta eikä pohjavesialueelle, ellei maaperäselvityksin osoiteta, että tällaiselle alueelle sijoittaminen ei aiheuta pohjavesien pilaantumista tai sen vaaraa.

Useamman hevosen tai ponin ammattimaiseen tallitoimintaan liittyvästä rakentamisesta päätetään tapauskohtaisesti erikseen.

18.2 Etäisyysvaatimukset

Eläinsuojan, maneesin, lantalan ja ulkotarhan vähimmäisetäisyyden naapuritontin rajaan tulee olla vähintään 50 metriä ja laitumen 10 metriä, kun rajan tuntumassa on asutusta, päiväkotia, koulu tai muita häiriintyviä kohteita.

Linkki [Hevostalliohje /Oulun seudun ympäristötoimi \(www.ouka.fi/ymparistovalvonta/ymparistonsuojelun-maaraykset-ja-ohjeet\)](http://www.ouka.fi/ymparistovalvonta/ymparistonsuojelun-maaraykset-ja-ohjeet)

18.3 Muu eläimenpito

Eläintenpidon ilmoitukset tehdään eläintensuojelulain mukaisesti – ilmoituksen tekee eläintenpitäjä.

Koirahäkit suositellaan sijoitettavaksi siten, etteivät ne aiheuta haittaa naapureille ja koirat eivät häiriinny liikkujista.

- Linkki [Laki eläinten hyvinvoinnista 23.3.2023/693 /Finlex, Ajantasainen lainsäädäntö](https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230693) (https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230693)
- Linkki [Lakieläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä 3.12.2001/1069 /Finlex, Ajantasainen lainsäädäntö](https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20211069) (https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20211069)
- Linkki [Eläinten merkintä ja rekisteröinti /Ruokavirasto, päivitetty 20.8.2024](http://www.ruokavirasto.fi/elaimet/elaintenpito-tunnistaminen-ja-rekisterointi/elainten-merkinta-ja-rekisterointi/) (www.ruokavirasto.fi/elaimet/elaintenpito-tunnistaminen-ja-rekisterointi/elainten-merkinta-ja-rekisterointi/)
- Linkki [Muistilista kesä- ja harrastekanojen pitäjälle /Ruokavirasto, päivitetty 16.9.2024](http://www.ruokavirasto.fi/elaimet/lemmikki-ja-harraste-elaimet/usein-kysyttya-harraste-elainten-pidosta/muistilista-kesa-ja-harrastekanat/) (www.ruokavirasto.fi/elaimet/lemmikki-ja-harraste-elaimet/usein-kysyttya-harraste-elainten-pidosta/muistilista-kesa-ja-harrastekanat/)
- Linkki [Ohjeita kanalan perustamiseen /Suomen siipikarjaliitto, 2024](https://siipi.net/kanat/kanaharrastajat/) (https://siipi.net/kanat/kanaharrastajat/)
- Linkki [Muistilista kesä- ja lemmikkilampaiden sekä vuohien pitäjälle /Ruokavirasto, päivitetty 16.9.2024](http://www.ruokavirasto.fi/elaimet/lemmikki-ja-harraste-elaimet/usein-kysyttya-harraste-elainten-pidosta/muistilista-kesa-tai-lemmikkilampaiden-pitajalle/) (www.ruokavirasto.fi/elaimet/lemmikki-ja-harraste-elaimet/usein-kysyttya-harraste-elainten-pidosta/muistilista-kesa-tai-lemmikkilampaiden-pitajalle/)

4. Rakentaminen ranta-alueilla

19 § Rakennuskohteen sopeutuminen ranta-alueille

Ranta-alueen määritelmä

Ranta-alueen leveys vaihtelee vesistön ja maasto-olosuhteiden mukaan. Ranta-alue ulottuu rantaviivasta sisämaahan päin niin pitkälle kuin asutuksella on vaikutusta väestöön. Ranta-alue ulottuu yleensä enintään 200 metrin päähän keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

Alueidenkäyttölaki 72 § Suunnittelutarve ranta-alueella

Meren tai vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennuskohdetta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena.

Luvanvaraisen rakennusten ja katosten tulee olla värisävyltään hillittyjä ja maisemaan sopeutuvia.

20 § Lupaa edellyttävän rakennuskohteen korkeusasema ranta-alueilla ja muilla alavilla alueilla

Tulviin varautumien rakentamisessa, Ympäristöopas 2014

Alin suositeltava rakentamiskorkeus tarkoittaa korkeustasoa, jonka alapuolelle ei tule sijoittaa kastuessaan vaurioituvia rakenteita. Tulvakorkeuden lisäksi tulee ottaa huomioon vesistön ominaispiirteistä ja rakennuksen käyttötarkoituksesta johtuva lisäkorkeus.

Suositus sisävesien rannoille:

Alimman rakentamiskorkeuden määrittämisessä lähtökorkeus on keskimäärin kerran 100 vuodessa sattuvan tulvan korkeus (1/100 a -tulvakorkeus), johon lisätään harkinnanvaraisesta rakennustyyppistä sekä kunkin vesistön ominaispiirteistä ja aaltoiluvarasta johtuva lisäkorkeus.

20.1 Yleiset määräykset

Rakentaminen on sijoitettava tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskin hallinta on muutoin varmistettava.

Rakennettaessa ranta-alueilla on rakennushankkeeseen ryhtyvän otettava huomioon vedenpinnan korkeusvaihtelut riittävän suurella varmuudella. Rakennuksen korkeusasemaa määritettäessä tulee ottaa huomioon myös rakennuksen käyttötarkoitus, rakennustapa ja vesistön ominaispiirteistä johtuva lisäkorkeus (esim. jään työntyminen rantaan ja veden aaltoiluvaikutus).

20.2 Määräykset alimmista rakentamiskorkeuksista

Alueellinen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus on määritellyt ranta-alueille alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet vaurioituville rakenteille ja suosittelee, että alimmista rakentamiskorkeuksista pyydetään lausunto ELY-keskukselta. Lähtökohtaisesti alinta rakentamiskorkeutta määrittäessä tulee määrityksen perusteena käyttää kerran sadassa vuodessa tulvakorkeutta. Mikäli kyseinen korkeus ei ole tiedossa, voidaan käyttää myös korkeutta kerran 50 vuodessa -tulvakorkeus + 0,30 m. Lisäksi tulee tarvittaessa lisätä harkinnanvarainen lisäkorkeus. Mikäli kumpaakaan tulvakorkeutta ei ole tiedossa, voidaan perusteena käyttää havaittua tulvakorkeutta, johon lisätään vähintään 1,0 m lisäkorkeus.

21 § Vähimmäisetäisyydet rantaviivasta

Luvanvaraisen rakennuksen ja katoksen etäisyyden keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 25 metriä. Kantovesi-saunat voidaan sijoittaa vähintään 10 metrin etäisyyteen keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

22 § Saunalauttaa koskevia määräyksiä

Saunalautan paikallaan pysyttäminen edellyttää seuraavien ehtojen täyttymistä;

- 1) sijoittuu asuinrakennuspaikan pihapiirin välittömään yhteyteen,
- 2) ei sijoitu suojellulle vesistöalueelle,
- 3) tontin rantaviivaa on yli 50 metriä ja vastarannalle on matkaa yli 25 metriä,
- 4) saunalautta on yksikerroksinen, enintään 3 metriä korkea ja lautan kokonaisala on alle 30 m²,
- 5) käyttö on tavanomaista retkeily-/virkistyskäyttöä,
- 6) paikallaan pitämisen enimmäisaika on 6 kk ja
- 7) julkisivujen värisävyt ja materiaalit ovat ympäristöön sopeutuvia ja hillittyjä.

5. Rakentamisen luvanvaraisuus

Rakentamislupaa edellyttävät rakentamislain perusteella (RakL 42 §, tulkinnat HE 139/2022)

Uuden rakennuskohteen rakentaminen edellyttää rakentamislupaa, jos kohde on:

- 1) asuinrakennus;
 - paikallaan pysytettävä asuntolaiva
- 2) kooltaan vähintään 30 neliömetriä tai 120 kuutiometriä oleva rakennus;
- 3) kooltaan vähintään 50 neliömetriä oleva katos;
- 4) yleisörakennelma, jota voi käyttää yhtä aikaa vähintään viisi luonnollista henkilöä lukuun ottamatta enintään kaksi kuukautta paikallaan pidettävää tapahtumarakennetta;
 - siirrettävä kiosk, katsomo
- 5) vähintään 30 metriä korkea masto tai piippu;
 - 30 metriä korkea tuulivoimala, jonka lapojen korkein korkeus on yli 35 metriä
- 6) vähintään 2 neliömetrin suuruinen valaistu mainoslaite;
- 7) energiakaivo;
- 8) erityistä toimintoa varten rakennettava alue, josta aiheutuu vaikutuksia sitä ympäröivien alueiden käytölle.
 - kaatopaikka-alue, aurinkopaneelikenttä, urheilualue kuten esim. golfkenttä

Rakentamislupa tarvitaan myös sellaiseen korjaus- ja muutostyöhön, joka on verrattavissa rakennusten rakentamiseen, sekä rakennuksen laajentamiseen tai sen kerrosalaan laskettavan tilan lisäämiseen. Rakennuskohdetta korjattaessa rakentamislupa tarvitaan, jos korjaus kohdistuu vähäistä merkittävämmässä määrin toimenpidealueessa todetun terveyshaitan poistamiseen, toimenpidealueen kantava rakenne on vaurioitunut tai korjaustoimenpiteet voivat vaarantaa rakennuskohteen terveellisyyden tai turvallisuuden taikka korjaamisella on merkittävää vaikutusta kaupunkikuvaan, maisemaan tai kulttuuriperintöön. Rakentamislupa tarvitaan myös korjaamiseen, joka kohdistuu rakennuskohteen olennaisiin ominaispiirteisiin. Korjaamiseen tarvitaan aina rakentamislupa, jos:

- 1) korjataan tai muutetaan kaavan tai lain nojalla suojeltua taikka historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokasta rakennusta tavalla, jolla on merkittävää vaikutusta rakennuksen suojeltavalle tai rakennustaiteelliselle arvolle;
- 2) rakennuksen vaippaan tai teknisiin järjestelmiin liittyvällä korjaus- tai muutostyöllä voidaan vaikuttaa merkittävästi rakennuksen energiatehokkuuteen taikka energia- ja ympäristövaikutuksiin rakennuksen koko elinkaaren aikana;
- 3) muutetaan rakennuksen tai sen osan käyttötarkoitusta olennaisesti.

Lupaa edellyttää mm.

- jätevesijärjestelmän uusiminen
- asunnon jakaminen ja yhdistäminen
- kattomuodon muutos

24 § Luvanvaraisuudesta vapautetut rakentamistoimenpiteet ja niitä koskevat määräykset

24.1 Yleismääräys

RakL 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuina vähäisinä hankkeina pidetään seuraavat ehdot täyttäviä rakentamiskohteita, jotka vapautetaan luvanvaraisuudesta.

24.2 Aidat ja niiden tukimuurit

Yleismääräykset

Aidan ja tukimuurin materiaali, muoto ja värisävy tulee olla alueelle ominainen ja soveltua maisemaan ja ympäröivään rakennuskantaan.

Aita ei saa muodostaa näkemäestettä kadulle tai tielle.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu tonttien välisen aidan rakentaminen kiinteistöjen rajalle, kun tonttien haltijat ovat yhdessä sopineet tonttien välisen aidan rakentamisesta ja kunnossapidosta ja kun

- 1) asuintonttien aidan enimmäiskorkeus tukimuureineen on 1,6 metriä, (tukimuurin enimmäiskorkeus on 0,6 metriä),
- 2) teollisuus-, liike- ja varastotonttien aidan enimmäiskorkeus on 2,5 metriä ja
- 3) muiden tonttien aidan enimmäiskorkeus on 1,6 metriä.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu kokonaan tontin puolelle sijoittuva katuun, puistoon ja muuhun yleiseen alueeseen rajoittuva aidan rakentaminen, kun kadun/tien vastainen aita ei aiheuta näkemäestettä ajotielle ja

- 1) kadun vastaisen aidan enimmäiskorkeus tukimuureineen on 1,2 metriä,
- 2) puistoa ja muita alueita vastainen aita tukimuureineen on enintään 1,6 metriä,
- 3) teollisuus-, liike- ja varastotonttien aidan enimmäiskorkeus on 2,5 metriä,
- 4) muiden tonttien aidan enimmäiskorkeus on 1,6 metriä,
- 5) aidan etäisyys on vähintään 1,5 metriä tontin rajasta ja
- 6) leikattavien pensasaitojen korkeus on enintään 2,5 metriä.

Suojellut kohteet ja arvokkaat kulttuuriympäristöt

Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojelukohteita.

24.3 Tukimuurit

Luvanvaraisuudesta on vapautettu tukimuurin rakentaminen kiinteistöjen rajalle naapurikiinteistön omistajan tai haltijan suostumuksella, kun tukimuurin korkeus on enintään 1,6 metriä.

24.4 Ilmalämpöpumput

Yleismääräykset

Ilmalämpöpumpun ulkoyksiköt tulee sijoittaa siten, etteivät ne heikennä ympärillä näkyvää maisemaa.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu ilmalämpöpumpun sijoittaminen muihin kuin suojeltuihin rakennuksiin.

Suojellut kohteet ja arvokkaat kulttuuriympäristöt

Suojelluissa kohteissa ja arvokkaassa kulttuuriympäristössä ilmalämpöpumpun ulkoyksiköitä ei saa sijoittaa kadun puoleiselle julkisivulle. Sijoittamisessa on huomioitava, ettei asentamisen toteutus heikennä kohteen arvoja. Ulkoyksikkö tulee tarvittaessa verhoilla siten, ettei se poikkea rakennusten ulkoasusta häiritsevästi.

24.5 Jätevesijärjestelmät

Luvanvaraisuudesta on vapautettu rakennuksen liittäminen vesihuoltolaitoksen tai jätevesiosuuskunnan verkostoon.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän rakentaminen, kun

- 1) kysymyksessä on ns. harmaavesijärjestelmän rakentaminen, joka ei sijoitu pohjavesi- tai ranta-alueelle ja
- 2) rakennuksessa on ns. kantovesi ja se sijoittuu muualle kuin asemakaava-alueelle.

24.6 Julkisivuun kiinnitettävät laitteet

Luvanvaraisuudesta on vapautettu seuraavat toimenpiteet muualla kuin suojelluissa kohteissa

- 1) antennin sijoittaminen rakennuskohteeseen tai pihamaalle,
- 2) julkisivuun kiinnitettävän kilven asentaminen.

24.7 Laiturit

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asuintontille sijoittuvan yhden pienehkön laiturin rakentaminen, kun laiturin pituus on enintään 15 metriä ja leveys enintään 2 metriä / pinta-ala enintään 30 m².

24.8 Kasvihuoneet ja kasvutunnelit

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueen ulkopuolella maatilan tilakeskuksen alueelle sijoittuva kasvihuone ja kasvutunneli edellyttäen, että ne eivät sijoitu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman alueelle.

24.9 Lantalat, lietesäiliöt ja laakasiilot

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueen ulkopuolella maatilan tilakeskuksen alueelle sijoittuvat lantalat, lietesäiliöt ja laakasiilot. Nitraattiasetus (2014/1250) 7 § edellyttää liete- ja kuivalantaloiden kattamista.

Uuden lantalan tai lietesäiliön rakentaminen ympäristönsuojelulain 115 §:n mukaan ilmoitusvelvollisen eläinsuojan tilakeskuksen yhteyteen edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ilmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle.

24.10 Siilot ja varastointisäiliöt

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueen ulkopuolella maatilan tilakeskuksen alueelle sijoittuva siilo ja varastointisäiliö, kun siiloja on enintään 2 kpl ja niiden kokonaiskorkeus on enintään 15 metriä.

24.11 Liikuteltavat laitteet

Luvanvaraisuudesta on vapautettu tontille sijoitettavan tavanomaista retkeily- ja virkistyskäyttöä palvelevan liikuteltavan laitteen paikallaan pysyttäminen, kun

- 1) siirrettävä laite on enintään 3,5 metriä korkea ja sen kokonaisala on alle 30 m²,
- 2) julkisivujen värisävyt ja materiaalit ovat ympäristöön sopeutuvia ja hillittyjä ja
- 3) paikallaan pitämisen enimmäisaika on 6 kk.

24.12 Aurinkosähköjärjestelmät

Luvanvaraisuudesta on vapautettu aurinkosähköjärjestelmät, joiden kokonaisteho on alle 0,1 MW seuraavin edellytyksin:

- 1) järjestelmä ei sijoitu suojeltuun kohteeseen
- 2) kyseessä ei ole maa-asennuksin toteutettu järjestelmä.

Aurinkopaneelikentät tulee sopeuttaa rakennukseen yhtenevällä tavalla siten, etteivät ne heikennä ympäristökuva. Ranta-alueella paneelin pinta ei saa aiheuttaa ympäristöön liaksi heijasteita.

Aurinkosähköjärjestelmien osalta tulee huomioida pelastushenkilökunnalle aiheutuva mahdollinen vaara. Järjestelmien asentamisessa tulee huomioida Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston laatima ohje aurinkosähköjärjestelmien paloturvallisuudesta.

Linkki [Aurinkosähköjärjestelmien paloturvallisuusohje, Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto](https://pelastuslaitokset.fi/julkaisu/aurinkosahkojarjestelmat) (https://pelastuslaitokset.fi/julkaisu/aurinkosahkojarjestelmat)

24.13 Rakennukseen liittyvät katokset

Luvanvaraisuudesta on vapautettu alle 50 m² katoksen rakentaminen rakennukseen kiinni, kun katokset ulottuvat vähintään 4 metrin etäisyydelle kiinteistön rajasta, kaava-alueen ulkopuolella 5 metrin päähän.

Rivitaloissa katosten tulee olla tyyliltään ja ulkonäöltään yhteneväiset. Katoksissa, joissa tullaan säilyttämään ajoneuvoja, tulee kiinnittää erityistä huomioita palomääräyksiin.

24.14 Muuntamot ja muut sähköverkkoa palvelet rakennelmat

Luvanvaraisuudesta on vapautettu tavanomaiset sähköverkkoon liittyvät pylväs- ja puistomuuntamot sekä kaappirakenteet seuraavin edellytyksin:

- 1) puistomuuntamot sijoitetaan vähintään 4 metrin etäisyydelle naapurin vastaisesta rajasta,
- 2) puistomuuntamoiden sijoittamisessa huomioidaan teiden ja katujen suojaetäisyydet ja
- 3) muuntamoiden ja laitteiden sijoittamiseen on maanomistajan kirjallinen lupa.

25 § Luvanvaraisuudesta vapautettavat perusparannus-, korjaus- ja muutostyöt ja niitä koskevat määräykset

25.1 Yleismääräys

RakL 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuina vähäisinä hankkeina pidetään seuraavat ehdot täyttäviä rakentamiskohteita ja -toimenpiteitä, jotka vapautetaan luvanvaraisuudesta.

25.2 Asuinrakennusten terassien ja parvekkeiden lasittaminen

Luvanvaraisuudesta on vapautettu terassin ja parvekkeen lasittaminen, kun

- 1) lasituksesta on avattavissa vähintään 30 % ulkoilmaan rajoittuvasta osasta ja
- 2) terassit ja parvekkeet ovat osastoituja palomääräysten edellyttämällä tavalla.

Suojellut rakennukset ja alueet

Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojeltuja rakennuksia, eikä alueita, joita koskee aluesuojelumerkintä.

25.3 Savupiiput ja tulisijat

Luvanvaraisuudesta on vapautettu uuden savupiipun ja tulisijan asentaminen olemassa olevan vastaavanlaisen tilalle.

25.4 Julkisivun ja katon värisävyn ja (materiaalin) muutokset

Julkisivun ja katon värisävy tulee olla alueelle ja rakennusajankohdalle ominainen.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu rakennusten julkisivun ja katon värisävyn muutokset muualla kuin asemakaava-alueilla.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueilla rakennusten julkisivun ja katon värisävyn muutokset, kun noudattaa kaavamääräyksiä ja rakennustapaohjeita.

Suojellut rakennukset ja alueet

Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojeltuja rakennuksia, eikä alueita, joita koskee aluesuojelumerkintä.

6. Rakentaminen erityisalueilla

26 § Arvokkaat ja suojellut ympäristöt ja kohteet

26.1 Arvokkaan kulttuuriympäristöalueen ja kohteen määritelmä

Arvokkailla kulttuuriympäristöalueilla ja -kohteilla tarkoitetaan seuraavia alueita ja kohteita:

- 1) museoviraston tekemään inventointiin perustuvat valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY),
- 2) valtakunnallisesti merkittävät maisema-alueet (VAMA),
- 3) valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet (VARK),
- 4) maakuntakaavassa osoitetut maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt, jotka käsittävät sekä maisema- että rakennetun kulttuuriympäristön alueita,
- 5) kulttuuriympäristön hoitosuunnitelmassa osoitetut paikallisesti arvokkaat rakennuskohteet ja -alueet,
- 6) asema-, yleis- ja osayleiskaavoissa osoitetut maisemallisesti tai kulttuuriympäristöllisesti arvokkaat alueet ja alueen osat, jossa rakennettu ympäristökuva säilytetään ja
- 7) yleis- ja osayleiskaavoissa osoitetut erilliset arvokkaat rakennukset tai muut kohteet sekä
- 8) kirkkolailla suojellut kohteet.

Rakennetun kulttuuriympäristön lisäksi on huomioitava arkeologinen kulttuuriperintö eli muinaismuistolain (MML 295/1963) rauhoittamat kiinteät muinaisjäännökset, sekä mahdolliset muut arkeologiset kohteet. Kiinteät muinaisjäännökset ovat maaperässä säilyneitä rakenteita ja jälkiä ihmisen muinaisesta toiminnasta. Muinaismuistolain mukaan muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty ilman lain nojalla annettua lupaa. Tästä syystä kaikissa rakennushankkeissa tulee selvittää, tunnetaanko hankealueelta muinaisjäännöksiä. Muinaisjäännöstä, muinaisjäännösaluetta tai niiden välitöntä lähiympäristöä koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

Muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain 1 §:n mukaisesti rauhoitettuja heti löytyessään ilman erillistä suojelupäätöstä. Jos rakennushankkeen tai maisematöiden yhteydessä tavataan merkkejä ennestään tuntemattomasta muinaisjäännöksestä, on työt kyseiseltä kohdalta lain mukaan heti keskeytettävä ja ilmoitettava asiasta välittömästi museoviranomaiselle (MML 14 §). Arkeologisen kulttuuriperinnön viranomaistehtäviä hoitaa alueellisena vastuumuseona Pohjois-Pohjanmaan museo.

Ajantasaisin tieto kiinteistä muinaisjäännöksistä löytyy Museoviraston ylläpitämästä muinaisjäännösrekisteristä kulttuuriympäristön palveluikkunan kautta osoitteesta www.kyppi.fi > arkeologiset kohteet.

26.2 Eritysalueen yleiset määräykset

Arvokkaille kulttuuriympäristö- ja maisema-alueille rakentamista suunniteltaessa on erityistä huomiota kiinnitettävä rakennuskohteen sijoittumiseen ympäristöön, maisemaan, rakennuskantaan ja alueen ominaispiirteiden säilyttämiseen niin, että kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot säilyvät. Määräys ei koske RakL 42 § perusteella luvanvaraisuudesta vapautettuja rakennuskohteita.

Alueella olevaa rakennuskantaa ja pihapiirejä tulee säilyttää ja korjata perinteitä vaalien. Rakentamisen tulee tapahtua alueen kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja korostetusti huomioiden.

26.3 Suojellun rakennuksen määritelmiä

Kun kaavamääräys tai suojelupäätös kieltää rakennuksen julkisivun tyylin ja ominaispiirteiden muuttamisen, tällaisiksi tyylin ja ominaispiirteiden muuttamiseksi katsotaan rakennuksen

julkisivun, katon, ovien ja ikkunapuitteiden ja -karmien materiaalin, väriytyksen sekä ikkunajaon muuttaminen.

Kun suojelu koskee rakennuksen sisätiloja, tyylin ja ominaispiirteiden muuttamiseksi katsotaan sisäkaton, seinien, lattian, listojen, helojen ja valaisinten sekä kiinteiden kalusteiden muuttaminen.

26.4 Selvitysvaatimukset

Rakennettaessa uudis- tai lisärakennus sellaiselle tontille, jonka asemakaava on ollut voimassa yli 13 vuotta, on selvittettävä tontin mahdolliset kulttuuriarvot. Kunnasta voi tarkistaa rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnin kohteiden olemassa olevat selvitystiedot. Vuonna 2024 päivitetty inventointi on koko kunnan kattava.

Kun toimenpide kohdistuu arvokkaaseen kulttuuriympäristökokonaisuuteen, kohteeseen tai suojeltuun rakennukseen, on ennen alueen ilmeeseen vaikuttavien toimenpiteiden toteuttamista, käyttötarkoituksen tai sisätilojen muuttamista oltava hyvissä ajoin yhteydessä rakennusvalvontaviranomaiseen sekä pyydettävä museoviranomaisen lausunto muutoshankkeesta ja kohteen kulttuurihistoriallisesta arvosta.

Etukäteen tulee selvittää, tunnetaanko hankealueelta ennestään kiinteitä muinaisjäännöksiä. Rakennuspaikan ja suojelukohteen välisen etäisyyden riittävyyttä arvioi tapauskohtaisesti museoviranomainen, ja rakentamista tai muuta maankäyttöä suunniteltaessa kiinteän muinaisjäännöksen alueelle tai läheisyyteen tulee pyytää lausunto alueelliselta vastuumuseolta (Pohjois-Pohjanmaan museolta). Myös muiden arkeologisten kohteiden ollessa kyseessä tulee suunnitelmista neuvotella alueellisen vastuumuseon kanssa.

- Linkki [Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet Tyrnävällä: Limingan lakeuden kulttuurimaisema ja Oulujokilaakson kulttuurimaisemat /Ympäristöministeriö](http://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/VAMA%202021_16%20Pohjois-Pohjanmaa.pdf) (www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/VAMA%202021_16%20Pohjois-Pohjanmaa.pdf)
- Linkki [Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY Tyrnävällä /Museovirasto](http://www.rky.fi) (http://www.rky.fi)
- Linkki [Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet Tyrnävällä](https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/VARKL/asp/v_kohde_list.aspx) (https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/VARKL/asp/v_kohde_list.aspx)
- Linkki [Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi 2013-2015](https://pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2020/08/4037.pdf) (https://pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2020/08/4037.pdf)
- Linkki [Maakunnalliset rakennetut kulttuuriympäristöt Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan erillisselvityksenä, Tyrnävän kohteet](http://www.pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2020/08/3540.pdf) (www.pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2020/08/3540.pdf)
- Linkki [Muinaismuistolaki 17.6.1963/295/Finlex, Ajantasainen lainsäädäntö](https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1963/295) (https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1963/295)
- Linkki [Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkuna, rakennettu ympäristö ja arkeologia](http://www.kyppi.fi) (www.kyppi.fi)

27 § Rakentaminen pohjavesialueilla

27.1 Pohjaveden suojelu ja pilaantumisen estäminen

Pohjaveden suojeluun ja pintavesien pilaantumisen ehkäisemiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjavesialueilla sekä vedenhankintavesistöjen valuma-alueilla rakennustöitä tehtäessä.

Ainoastaan puhtaiden hulevesien imeyttäminen alueelle on mahdollista.

Pohjavesialueella rakentamisessa huomioitavia asioita:

- 1) Luokitelluilla pohjavesialueilla on suunnittelussa ja rakentamisessa huomioitava pohjaveden suojelua koskeva lainsäädäntö.

- 2) Pohjaveden pysyvästä alentamisesta tulee asiantuntijan selvittää suunnittelun yhteydessä vesilain mukaisen luvan tarve.
- 3) Täyttöä tehdessä täyttöainesten on oltava laadultaan täyttöön soveltuvia, kiviperäisiä pilaantumattomia maa-aineksia. Rakennusvalvontaviranomainen voi tarvittaessa vaatia rakentajalta selvitystä pohjaveden suojakerroksen riittävydestä ja täyttömaiden pilaantumattomuudesta.
- 4) Jätevesien käsittelystä pohjavesialueella säädetään Oulun seudun ympäristönsuojelumääräysten luvun 2. Jäteveden ja vesien suojelu § 6 Jätevesien käsittely pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä.
- 5) Maalämpökaivon sijoittaminen pohjavesialueelle edellyttää pääsääntöisesti vesilain mukaista lupaa. Myös muiden maalämpöjärjestelmien (maapinta- ja vesistöpiirit) vesitalouslupan tarve tulee selvittää etukäteen ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Luvan tarpeen arvioi ELY-keskus.
- 6) Maanlaisten polttoainesäiliöiden käsittelystä säädetään Oulun seudun ympäristönsuojelumääräysten luvun 4 Polttoaineet ja muut vaaralliset kemikaalit § 14 Maanalaisia polttoaine- ja kemikaalisäiliöitä koskevat määräykset sekä § 15 Maanalaisen säiliön käytöstä poisto. Poistamisesta on hyvä ilmoittaa pelastusviranomaiselle sekä ympäristöviranomaiselle.

27.2 Selvitysvaatimukset

Rakentamista suunniteltaessa on tarvittaessa tutkittava rakentamisen vaikutukset pohjaveden laatuun, korkeusasemaan ja virtauksiin.

Rakentaminen luokitelluilla pohjavesialueilla ja pohjaveden pysyvä alentaminen edellyttää pohjaveden hallintasuunnitelmaa ja tarkkailuohjelmaa.

27.3 Maalämpökaivojen sijoittaminen pohjavesialueilla

Maalämpökaivojen sijoittaminen pohjavesialueelle edellyttää vesilain mukaista lupaa.

- Linkki [Pohjavesialueet Tyrnävällä /Vesi-fi:n karttapalvelu](https://www.vesi.fi/karttapalvelu/?shortlink=25170&theme=pohjavesialueet) (<https://www.vesi.fi/karttapalvelu/?shortlink=25170&theme=pohjavesialueet>)
- Linkki [Oulun seudun ympäristönsuojelumääräykset /Oulun seudun ympäristötoimi 11.12.2024](https://www.ouka.fi/ymparistovalvonta/ymparistonsuojelun-maaraykset-ja-ohjeet) (<https://www.ouka.fi/ymparistovalvonta/ymparistonsuojelun-maaraykset-ja-ohjeet>)

28 § Pilaantunut maaperä

28.1 Selvitysvaatimukset

Jos tontin tai ympäröivän alueen maaperä on pilaantunut tai sen epäillään pilaantuneen, maaperä on tutkittava.

28.2 Ilmoitusvaatimus

Pilaantuneesta maa-alueesta ja sen puhdistamisesta on ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

28.3 Määräys

Pilaantunut maaperä on puhdistettava rakentamiseen soveltuvaksi ennen rakentamiseen ryhtymistä.

29 § Haitalliset yhdisteet

29.1 Ilmoitusvaatimus

Jos rakentamiseen liittyvän suunnittelun tai rakennustyön aikana havaitaan haitallisia yhdisteitä (esim. radon ja arseeni), on siitä viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

29.2 Selvitysvaatimukset

Erityissuunnitelmissa tulee esittää rakenteelliset ratkaisut radonin torjumiseksi ja joilla huolehditaan siitä, ettei rakennettavien uusien ja peruskorjattavien asuin- ja työtilojen huoneilman radonpitoisuus ylitä valtakunnallisia ohjearvoja.

29.3 Määräys

Jos maaperän puhtautta ei ole pystytty tehtyjen tutkimusten perusteella yksiselitteisesti selvittämään, rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä luvanhakijan varmistamaan rakennuksen alapohjarakenteiden ja ilmanvaihdon suunnittelulla, että maaperässä mahdollisesti olevat haitalliset yhdisteet eivät pääse rakennuksen sisätiloihin.

29.4 Happamat sulfaattimaat

Happamat sulfaattimaat muodostuvat sulfidimaiden kuivatuksen seurauksena, kun maa-aineksen luontaiset sulfidimineraalit altistuvat ilmalle ja siten hapettaville olosuhteille. Kun sulfidit hapettuvat sulfaateiksi, muodostuu happamia ja metallipitoisia vesiä, jotka kulkeutuessaan ympäristöön voivat aiheuttaa haittaa vesieliöille, kuten kaloille ja pohjaeläimille.

Kaikessa maankäytössä, oli kyse rakentamisesta, ojituksesta tai muusta kaivutyöstä, on tärkeää tarkistaa, esiintyykö alueella potentiaalisia happamia sulfaattimaita, joita tulisi ottaa huomioon jo suunnitteluvaiheessa. Happamille tai potentiaalisesti happamille sulfaattimaille rakennettaessa on myös tarkastettava, voivatko maaperän ominaisuudet aiheuttaa korroosioriskiä betonirakenteille.

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on selvitettävä happamien sulfaattimaiden esiintyminen rakennuspaikalla. Rakennettaessa alueille, joilla todetaan happamia sulfaattimaita, tulee rakennuksen korkeusasema ja kuivatus suunnitella niin ettei toimenpiteistä aiheudu haittaa veden laadulle. Myös rakentamisaikainen vesienhallinta tulee suunnitella ja toteuttaa suunnitelmien mukaisesti. Happamien sulfaattimaiden käsittely rakennustyömailla kaivuutöiden yhteydessä on toteutettava kansallisen oppaan ohjeistuksen mukaisesti.

Happamat sulfaattimaat on huomioitava pohjatutkimuksissa ja perustamistapaselvityksissä.

Linkki [Happamat sulfaattimaat -karttapalvelu /GTK \(https://gtkdata.gtk.fi/hasu/\)](https://gtkdata.gtk.fi/hasu/)

Linkki [Happamien sulfaattimaiden kansallinen opas rakennushankkeisiin, Ympäristöministeriö \(https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163782/YM_2022_3.pdf\)](https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163782/YM_2022_3.pdf)

30 § Puisten perustusrakenteiden huomioon ottaminen

30.1 Yleiset määräykset

Alueilla, joilla rakennusten perustamiseen on käytetty puupaalutusta tai muita puisia rakenteita, rakentamisella ei saa haitallisesti muuttaa vallitsevia pohjaveden pinnan tasoja eikä estää pohjaveden virtausmahdollisuuksia.

Mahdollisimman laaja osa tontista tulee toteuttaa vettä läpäisevällä pintamateriaalilla.

30.2 Selvitysvaatimukset

Rakennustyön aikaiset pohjaveteen kohdistuvat lyhytaikaisetkin muutokset edellyttävät asiantuntijan laatimaa pohjaveden hallintasuunnitelmaa ja siihen liittyvää pohjaveden tarkkailuohjelmaa.

31 § Melun ja värinän huomioiminen

31.1 Yleiset määräykset

Rakennuksen suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota rakennukseen ulkoapäin tunkeutuvan melun, runkomelun sekä värinän torjuntaan rakennuksen käyttötarkoitus huomioiden.

Suunniteltaessa rakentamista alueelle, jolla esiintyy liikenne- tai muuta erityistä melua, on rakennusvalvonnalle tarpeen esittää selvitys siitä, miten meluntorjunta hoidetaan niin, että melulle annetut ohjeavrot alittuvat asunnoissa, muualla sisällä, oleskelualueilla ja piha-alueilla.

Maanteiden ja katujen läheisyydessä rakennuspaikan maaperään liikenteestä mahdollisesti aiheutuva värinä tai runkomelu tulee ottaa huomioon rakennusten sijoittamisessa ja rakenteiden suunnittelussa.

31.2 Selvitysvaatimukset

Liikenteen aiheuttamat maaperän värinätaasot tulee selvittää tarvittaessa mittauksin.

Rakennettaessa tie- tai katumelualueille tulee tarvittaessa ennen rakennuksen käyttöönottoa todentaa ääneneristävyys riittävyys melumittauksella.

32 § Voimalinja- ja kaasuputkialueet

Rakentaminen suur- ja keskijänniteverkon johtoalueelle on kiellettyä. Asuinrakennusten rakennuspaikasta/tontista tulee vähintään 2000 m² sijaita suurjänniteverkon johtoalueen ulkopuolella. Voimajohtoaluetta ei tule myöskään käyttää oleskelualueena. Voimajohtoalueella tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa sähköturvallisuuden kanssa eikä vaarantaa voimajohdon tai sähköaseman käyttöä ja kunnossapitoa.

Johtoalue muodostuu johtoaukeasta ja reunavyöhykkeestä. Reunavyöhykkeen leveys on 10 metriä johtoaukean molemmin puolin. Johtoalueen leveys riippuu johdon jännitteestä yleensä seuraavasti:

- 400 kV:n johdon johtoaukean leveys 36 – 42 m
- 220 kV:n johdon johtoaukean leveys 32 – 38 m
- 110 kV:n johdon johtoaukean leveys 26 – 30 m

Voimajohtoalueen osien leveydet vaihtelevat tapauskohtaisesti. Voimajohtoaluetta koskevat tiedot tulee selvittää voimajohdon omistajalta suunniteltaessa rakentamista lähelle voimajohtoa. Fingridin omistamien johtojen osalta tulee pyytää erillinen risteämäläusunto www.fingrid.fi/risteamalausunnot.

Rakennusta tai rakennelmaa ei saa sijoittaa sähkönsiirron maakaapeleiden, maakaasu-, tai vetyputkiston suoja-alueelle. Maakaivu- ja louhintatyöt järjestelmien läheisyydessä tulee tehdä verkoston omistajan ohjeiden mukaisesti.

7. Luonnon monimuotoisuus rakentamisessa

33 § Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen kaikilla rakennuspaikoilla

33.1 Yleiset määräykset

Rakentamisen suunnittelussa tulee huomioida puiden ja viheralueiden säilyttäminen ja lisääminen.

Mahdollisimman suuri osuus rakennuspaikasta on pyrittävä säilyttämään viherpeitteisenä ja vettä läpäisevänä. Viherpeitteisyyteen luetaan myös viherkatot.

Rakennettaessa on pyrittävä säilyttämään puut, joiden kaataminen ei ole rakentamisen kannalta välttämätöntä.

Puiden kaataminen tulee tehdä pesimäkauden ulkopuolella. Mikäli puussa pesii luonnonsuojelulain (5.1.2023/9) rauhoitettu laji (70 §) tai suuri petolintu (73 §), tulee huomioida luonnonsuojelulain määräykset.

33.2 Pihan rakentaminen

Rakentamattomat tontin osat tulee säilyttää ensisijaisesti mahdollisimman luonnontilaisina ja puustoisina.

Käsiteltävät piha-alueen osat tulisi mahdollisuuksien mukaan toteuttaa vettä läpäisevin kerroksin ja suosia niillä istutuksia ja viherrakentamista.

Istutuksissa ja viherkatoilla tulee suosia paikan kasvuolosuhteisiin sopivaa, monipuolista ja luontaista kasvilajistoa. Puiden ja pensaiden tulee olla luontaisia puu- ja pensaslajeja eli lajeja, jotka esiintyvät luontaisella levinneisyysalueellaan ja leviämispotentiaalillaan.

Puita ei saa istuttaa teknisten verkostojen päälle. Verkostojen suojavyöhykkeet tulee varmistaa verkoston omistajalta tai haltijalta.

Erityiset huomiot istutuksista ja viherrakentamisesta High Grade-alueella

Lumipalloheisin istuttaminen ei ole sallittua (55.1). Kotitarveviljelyssä tulee käyttää sertifioitua siemenperunaa (55.3).

33.3 Selvitysvaatimus

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on tarvittaessa selvitettävä lupahakemuksessa, miten uhanalaiset eliölajit otetaan huomioon rakentamisen tai muun toimenpiteen yhteydessä.

34 § Erityismääräykset asemakaava-alueilla

34.1 Yleiset määräykset

Asemakaava-alueella asuinpientalotontin pinta-alasta tulee 45 % olla viherpeitteisenä ja vettä läpäisevää pintamateriaalia. Viherpeitteisyyteen luetaan myös viherkatot.

34.2 Pihan rakentaminen

Asemakaavassa istutettavaksi määrätylle sekä rakentamattomalle tontin osalle on istutettava tai siinä on säilytettävä puita ja pensaita vähintään 10 % tontin pinta-alasta.

35 § Erityismääräykset asemakaava-alueiden ulkopuolisilla alueilla

Peltoalueiden maisemaan vaikuttava rakentaminen tulee sijoittaa olemassa olevien pihapiirien ja metsäsaarekkeiden tuntumaan.

Avoimen peltoalueen ja näkyvän maaston korkeimpien kohtien käyttämistä rakennuspaikkana tulee välttää.

Rakentamisessa on pyrittävä säilyttämään rakennuspaikan kasvillisuus, pinnanmuodot sekä erityiset luonnonarvot.

36 § Erityismääräykset ranta-alueilla

36.1 Yleiset määräykset

Rakennuskohteiden rakentaminen on suunniteltava ja toteutettava siten, että tontin puusto ja muu kasvillisuus, pinnanmuodot sekä luonnonarvot säilyvät mahdollisimman luonnonmukaisina.

Luvanvaraisen rakennuksen sijainnin rakennuspaikalla ja etäisyyden rantaviivasta tulee olla sellainen, että rantamaiseman luonnonmukaisuus säilyy.

36.2 Pihan rakentaminen

Rakennuspaikalla tulee 20 metrin etäisyydellä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta puusto pääosin säilyttää ja vain harventaminen on sallittua.

37 § Arvokkaat luontoalueet

Rakentamisessa ja piha-aluetta suunniteltaessa ja toteutettaessa on kiinnitettävä korostettua huomiota luonnonarvojen säilyttämiseen rakennuspaikalla.

38 § Lintuturvallinen rakentaminen

Rakennuskohteen ikkunoiden ja muiden lasiaiheiden kuten lasikaiteiden ja -seinien; koko, sijoitus, pintakuviointi, lasin ominaisuudet ja muut ratkaisut sekä rakennuskohteen valaistus on suunniteltava ja toteutettava siten, etteivät ne ohjaa lintuja törmäämään lasiin.

8. Piha-alueen rakentaminen

39 § Piha-alueen suunnittelu ja rakentaminen

39.1 Yleiset määräykset

Piha-aluetta suunniteltaessa ja rakennettaessa on huolehdittava, että siitä tulee tontin tai rakennuspaikan käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla käyttökelpoinen, terveellinen, turvallinen ja viihtyisä eikä se tuota haittaa naapureille.

Suojellut kohteet ja arvokkaat kulttuuriympäristöt

Piha-alueen tulee soveltua arvokkaaseen tai suojeltuun ympäristöön.

39.2 Korjausrakentamista koskeva erityismääräys

Olemassa olevan pihamaan käyttökelpoisuutta ja viihtyisyyttä tulisi mahdollisuuksien mukaan parantaa toteutettavien rakennustoimenpiteiden yhteydessä esimerkiksi autopaikka-alueiden, puiden ja istutuksien, leikki- ja oleskelualueiden ja piharakennelmien osalta sekä parantamalla piha-alueen esteettömyyttä.

40 § Piha-alueen korkeusasema

Piha-alueen korkeusaseman on sopeuduttava olemassa olevan ja suunnitellun ympäristön korkeusasemiin siten, että se sopeutuu luontevasti naapurin, kadun ja muiden ympäröivien alueiden korkeusasemaan.

41 § Pengerrykset ja tukimuuri

Jos pihamaata on tarpeen tasata, se on ensisijaisesti toteutettava pengertämällä ja toissijaisesti tukimuureilla.

Pengertämistä tontin rajalla ei saa tehdä jyrkemmäksi kuin 1:3. Pengerrykset tulee sopeuttaa ympäristöön esim. istutuksin.

42 § Ajoneuvoliittymä ja liikennejärjestelyt, pelastustie

42.1 Ajoneuvoliittymä

Tontille tai rakennuspaikalle saa rakentaa yhden kadulle tai tielle johtavan ajoneuvoliittymän. Maantielle johtavalle ajoneuvoliittymälle tulee hakea liittymälupa ELY-keskuksesta.

Erityisestä syystä rakennusvalvontaviranomainen voi sallia rakennettavaksi useamman ajoneuvoliittymän, mikäli se tontin tai rakennuspaikan käytön kannalta on perusteltua.

Ajoneuvoliittymässä on oltava riittävä esteetön näkemäalue.

Tonttiliittymän rakentaminen ja sen kunnossapito kuuluvat tontin omistajalle tai haltijalle.

Linkki [Ohje ajoneuvoliittymän rakentamiseen /Tyrnävän kunta, päivitetty 1.1.2025 \(www.tyrnava.fi/media/asuminen-ja-ymparisto/rakentaminen/tonttiliittymien-rakentaminen-ohje-2025.pdf\)](https://www.tyrnava.fi/media/asuminen-ja-ymparisto/rakentaminen/tonttiliittymien-rakentaminen-ohje-2025.pdf)

Asemakaava-alueilla

Ajoneuvoliittymän leveys asuntoalueilla saa olla enintään 6 metriä ja muilla alueilla enintään 10 metriä. Ajoliittymän pituuskaltevuus ei saa olla jyrkempi kuin 1:10.

42.2 Liikennejärjestelyjen turvallisuus

Tontin ajoneuvoliikenne ja esteettömät kulkuväylät on suunniteltava ja toteutettava siten, ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa asukkaille, ympäristölle tai yleiselle liikenteelle.

Tontin autopaikat ja pihajärjestelyt tulee toteuttaa siten, että autoilla on kääntymismahdollisuus oman tontin alueella, jotta kadun tai tien liikenneturvallisuus ei vaarantuisi.

42.3 Pelastustie

Hälytysajoneuvoilla tulee olla pääsy riittävän lähelle rakennusta ja sen sisäänkäyntejä.

Pelastuslaitoksen raskaalla kalustolla on oltava vapaa pääsy kolmikerroksisen tai sitä korkeamman rakennuksen lähelle siten, että pelastustoimenpiteet ovat mahdollisia. Pelastustielle tontin sisään-tulon yhteyteen on sijoitettava pelastustietä osoittava kilpi.

Pelastustiemittoitus on selvitettävä paikallisen pelastusviranomaisen kanssa. Pelastustiet on säilytettävä ajokelpoisina ja esteettöminä.

43 § Auto- ja polkupyöräpaikat

43.1 Moottoriajoneuvot ja sähköiset liikkumisvälineet

Ellei asemakaavassa ole toisin määrätty, tontille tulee rakentaa 1,5 autopaikkaa yhtä asuntoa kohden ja joista vähintään 10 % on nimettävä vieraspysäköintipaikoiksi.

Tontilta tulee uudis- ja muutostalokentän yhteydessä varata riittävästi tilaa myös kevyiden mopautojen tms., moottoripyörien ja mopojen pysäköintiin sekä sähköautojen tai muiden sähköisten liikkumisvälineiden latauspisteille.

Esteettömyys

Asuinkerros- ja rivitalotonteille on rakennettava yksi autopaikka jokaista alkavaa 30 paikkaa kohden liikkumis- ja toimimisesteisille käyttäjille ja ne tulee sijoittaa niiden käytettävyyden kannalta tarkoituksenmukaisesti ja merkitä erillisin tunnuksin. Näiltä autopaikoilta on oltava liikkumis- ja toimimisesteisille soveltuva kulkuväylä rakennukseen ja sitä palveleviin tiloihin.

43.2 Polkupyöräpaikat

Tontilta on varattava riittävästi tilaa polkupyörien säilyttämistä varten ja ne tulee olla esteettömästi saavutettavissa sekä mahdollisuuksien mukaan rakennuksen sisäänkäynnin tuntumassa.

Asemakaava-alueet

Ellei asemakaavassa ole toisin määrätty on polkupyöräpaikkoja rakennettava seuraavasti:

Asuinrakennukset

Asuinkerros- ja rivitalotontilla polkupyörien säilytystilaa on oltava riittävästi asuntojen kerrosalaan nähden ja pääosa paikoista tulee sijaita pihatasossa olevassa katetussa ja lukittavassa tilassa. Ulkona sijaitsevat polkupyöräpaikat tulee olla runkolukitsemisen mahdollistavia.

Asuinkerrostalojen ulkoiluvälinevarastojen, pyörävarastojen tai sisäänkäyntien yhteyteen on varattava tilaa myös erikoispyörille.

Työ-, kokoontumis- ja liiketilat

Yksityisten ja julkisten lähipalveluiden sekä työ-, kokoontumis- ja liiketilojen tonteilla on oltava riittävästi pyöräpysäköintipaikkoja ja niiden määrä suhteutettava rakennuksen käyttöön, ohjeena sovelletaan RT-korttia 98-11207 tai vastaavaa tuoreinta ohjeistusta. Polkupyöräpaikat on sijoitettava esteettömästi saavutettaville ja mahdollisuuksien mukaan pääsisäänkäyntien läheisyyteen ja niiltä on oltava sujuva yhteys liikenneväylälle. Polkupyöräpaikkojen tulee mahdollistaa runkolukitseminen ja vähintään kolmannes on rakennettava katetuiksi.

Linkki [Pyöräliikenteen suunnittelu, Väyläviraston ohjeita 18/2020 /Väylävirasto 16.12.2020 \(https://ava.vaylapilvi.fi/ava/Julkaisut/Vaylavirasto/vo_2020-18_pyoralikenteen_suunnittelu_web.pdf\)](https://ava.vaylapilvi.fi/ava/Julkaisut/Vaylavirasto/vo_2020-18_pyoralikenteen_suunnittelu_web.pdf)

43.3 Polkupyöräpaikat, korjaus- ja muutostyöt

Piha-alueeseen kohdistuvan rakennustoimenpiteen yhteydessä tulee mahdollisuuksien parantaa polkupyörien pysäköintiä ja säilytystä.

44 § Vesihuolto

Asuinkiinteistöä varten tulee olla käytettävissä riittävästi laadultaan talousvedeksi soveltuvaa vettä.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella sijaitseva kiinteistö on liitettävä laitoksen verkostoon vesihuoltolain mukaisesti.

Linkki [Tyrnävän Vesihuolto /Tyrnävän Vesihuolto Oy:n verkkosivut \(www.tyrnavanvesihuolto.fi\)](http://www.tyrnavanvesihuolto.fi)

Linkki [Temmes Limingan vesihuolto /Limingan Vesihuolto Oy:n verkkosivut \(www.liminganvesihuolto.fi\)](http://www.liminganvesihuolto.fi)

Linkki [Vesihuoltolaki 9.2.2001/119 /Finlex, Ajantasainen lainsäädäntö \(www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010119?search\[type\]=pika&search\[pika\]=vesihuoltolaki\)](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010119?search[type]=pika&search[pika]=vesihuoltolaki)

45 § Jätehuolto ja varastointitilat

45.1 Jätehuolto

Jätteen keräysvälineet, jätekatokset, -aitaukset ja kompostit eivät saa rumentaa ympäristöä.

Keräysvälineitä, jätekatoksia ja -aitaukset eikä komposteja saa sijoittaa tonttiliittymän näkemäalueelle.

Keräysvälineet, jätekatokset ja -aitaukset tulee sijoittaa paloturvallisuus huomioiden yhden perheen pientaloista ja paritaloista 4 metrin etäisyydelle. Tätä suurempi keräysvälineiden määrä edellyttää 8 metrin etäisyyttä tontilla olevista muista kuin, lupaa edellyttävistä rakennuksista ja katoksista.

Kompostoinnissa tulee noudattaa Tyrnävän kunnan jätehuoltoviranomaisen jätehuoltomääräyksiä.

Linkki [Lakeuden EKO / Jätehuoltomääräykset \(www.lakeudeneko.fi/maaraykset/\)](http://www.lakeudeneko.fi/maaraykset/)

Erityiset huomiot puutarhajätteistä High Grade-alueella

Kotitalouksissa perunasta syntyvät jätteet on hyvä kompostoida oikein tai laittaa biojätteen keräykseen.

45.2 Varastointitilat

Ellei asemakaavassa ole toisin määrätty on pientalotonteille rakennettava ulkovarastointitiloja seuraavasti

- 1) omakoti- ja paritalossa vähintään 12 m² / asunto
- 2) rivitalossa vähintään 10 m² / asuinhuoneisto.

46 § Tontin lumet

Tontilta on varattava tontin lumien varastoinnille riittävästi tilaa. Lumia ei saa siirtää katualueelle. Lumien kaatopaikat eivät voi sijaita pohjavesialueella.

47 § Hulevedet ja perustusten kuivatusvedet

Tontille on rakennettava hulevesi- ja perustusten kuivatusvesijärjestelmä, josta vedet on imeytettävä kokonaan tai osittain omalla tontilla, jos maaperäolosuhteet sen sallivat ja jollei siitä aiheudu alueen rakennuksille kosteusvauriovaaraa.

Ne hulevedet ja perustusten kuivatusvedet, joita ei imeytetä tontilla, on johdettava tarvittaessa viivyttämällä yleiseen hulevesijärjestelmään. Viivytyks on toteutettava ensisijaisesti luontopohjaisina ratkaisuinä kuten painanteina, viivytyksaltaina tai vastaavina, ja toissijaisesti maanalaisena viivytyksratkaisuna.

Hulevesiä ei saa johtaa maantien kuivatusrakenteisiin eikä hulevesien johtamisesta saa olla häittää maantien käyttäjille tai maantien kunnossapitoon.

Avo-ojia ei saa täyttää, ellei selvitetä ojan täyttämisen vaikutuksia oman tontin ja naapuritonttien hulevesien johtamiselle ja häittojen ehkäistä häittojen syntymistä.

Hulevesiä ei saa johtaa jätevesiviemäriin.

Selvitysvaatimukset

Imeyttäminen tontilla edellyttää pohjatutkimusta ja sen perusteella tehtyä pohjarakennesuunnitelmaa.

Rakennuksen rakentamista ja peruskorjaamista koskevaan rakentamislupahakemukseen on liitettävä selvitys hulevesi- ja perustusten kuivatusvesijärjestelmän rakentamisesta tai olemassa olevasta järjestelmästä, sen riittävydestä, toimivuudesta ja kunnossapidosta.

9 Rakennuksen tai sen osan purkaminen

48 § Rakennuksen tai sen osan purkaminen

48.1 Yleismääräys

Rakennuskohteen osittaisessa purkamisessa ja korjaamisessa on otettava huomioon rakennuksen ominaispiirteet, eikä toimenpide saa harkitsemattomasti johtaa rakennuksen alkuperäisestä tyyllisestä poikkeavaan lopputulokseen.

48.2 Selvitysvaatimukset

Rakennusvalvontaviranomainen voi erityisestä syystä rakennuksen purkamisen sisältävää rakentamislupahakemusta tai erillistä purkamislupahakemusta käsitellessään edellyttää, että hakija toimittaa selvityksen rakennuksen ja sen sisätilan historiallisesta tai rakennustaiteellisesta arvosta. Historiallisesti merkittävän tai rakennustaiteellisesti arvokkaan kohteen tai sellaisen kokonaisuuden osan kohdalla purkamislupa tarvitaan. Vaadittava lisäselvitys voi olla kohteen mukaan suppeampi rakennuksen ominaispiirteiden selvitys ROS tai laajempi rakennushistoriallinen selvitys RHS.

Ennen purkamiseen ryhtymistä on varmistettava, että alueella ei ole lepakoiden lisääntymis- tai talvehtimispaikkoja. (Tiukasti suojeltu luontodirektiivin liitteen IV(a) laji).

Linkki [Luonnonsuojelulaki 5.1.2023 /Finlex, Ajantasainen lainsäädäntö \(www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230009\)](https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230009)

48.3 Purkamistyön toteuttaminen

Purkamistyöstä ei saa aiheutua haitallisia melu-, pöly- tai muita vastaavia vaikutuksia ympäristölle.

Purkamistyössä tulee noudattaa kiertotalouden periaatteita. Rakennuksen osien uudelleenkäyttöä rakennuspaikalla tulee priorisoida suhteessa kierrätykseen.

48.4 Tontin siistiminen purkamisen jälkeen

Jos uuden rakennuksen rakentamista ei aloiteta välittömästi rakennuksen tai sen osan purkamisen jälkeen, niin tontti on viivytyksettä siistittävä purkamisen jäljiltä.

10. Yleiset alueet, julkinen tila

49 § Puistot ja muut virkistysalueet, rannat ja laiturit

49.1 Puistot ja muut virkistysalueet

Puistoihin ja muille vastaaville virkistysalueille rakennettavien rakennusten, rakennelmien, laitosten ja muiden rakenteiden julkisivupintojen, puistokäytävien ja -aukioiden pinnoitteiden sekä hulevesien hallintajärjestelmien on sovellettava kunkin puiston tai muun vastaavan virkistysalueen luonteeseen.

49.2 Julkisen tilan rannat ja laiturit

Julkisen tilan rantaan sijoitettavien laituriin, aallonmurtajien ja muiden vastaavien rakennelmien tulee soveltua kunkin alueen ympäristön kuvaan ja rantamaisemaan.

Julkisen tilan laituriin tulee soveltua eri väestöryhmille.

50 § Julkisen tilan rakennuskohteet

50.1 Puistot ja muut virkistysalueet

Toreille, puisto- ja virkistysalueille rakennuskohteet on pyrittävä sijoittamaan siten, etteivät ne haittaa alueiden käyttöä ja kunnossapitoa tai niiden saavutettavuutta ja turvallisuutta.

50.2 Alueelliset jätteiden keräyspisteet

Julkiseen tilaan voidaan sijoittaa alueellisia jätteiden keräilypisteitä, kun sijoittaminen perustuu oikeusvaikutteiseen kaavaan tai hyväksytyyn katu- tai puistosuunnitelmaan.

11. Rakennustyön aikaiset järjestelyt

51 § Työmaan perustaminen, käyttö ja siistiminen

51.1 Työmaan perustaminen ja aitaaminen

Työmaa on, ottaen erityisesti huomioon jalankulkuliikenteen sujuvuus, erotettava ympäristöstään turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti, tarvittaessa aitaamalla.

Työmaa-aidan koon, rakenteen, materiaalin ja värin on sovelluttava ympäristöön.

51.2 Säilytettävä puusto

Työmaalla säilytettäväksi tarkoitettu puusto on suojattava asianmukaisesti työn ajaksi.

51.3 Työmaan siisteys

Työmaa on pidettävä hyvässä ja siistissä järjestyksessä.

Työmaalla materiaalit on säilytettävä suojattuina valmistajan ohjeiden edellyttämällä tavalla.

51.4 Työmaasta aiheutuvien haittojen vähentäminen ja torjuminen

Työmaata on hoidettava niin, ettei siitä aiheudu henkilö- ja omaisuusvahinkoja, liikenne- ja muita häiriöitä tai kohtuutonta muuta haittaa ympäristölle.

Kaikissa töissä ja toimissa on estettävä häiritsevän pölyn, kaivumaiden, lietteen, savun, hajun ja muiden haitallisten aineiden leviäminen ympäristöön. Työkoneiden poltto- ja voitelunesteiden ja muiden aineiden varastointi työmaalla on järjestettävä siten, ettei vaarallisia tai haitallisia aineita joudu ympäristöön ja maaperään.

Työmaalta ei saa johtaa vesistöön tai ojaan kiintoainetta tai lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä. Työmaavesien käsittelyssä ja johtamisessa tulee noudattaa (vesihuoltolaitoksen/infra-palveluiden/ympäristönsuojelun) määräyksiä.

51.5 Työmaan jätehuolto

Työmaan jätehuollon on oltava suunnitelmallista. Työmaalla on oltava työmaan kokoon suhteutetut, riittävät tilat jätehuollon järjestämiseen.

51.6 Työmaan siistiminen töiden päätyttyä

Työn valmistumisen jälkeen tilapäiset työmaarakennukset, työmaa-aidat ja vastaavat työmaarakenteet on poistettava viipymättä ja työmaa-alue on siistittävä.

52 § Melua aiheuttava työnteke

Häiritsevää melua aiheuttava työnteke tulee ajoittaa ma-pe klo 07.00–22.00 ja lauantaisin 08.00–20.00 väliselle ajalle. Sunnuntaisin melua aiheuttavaa työtä tulee välttää.

12. Rakennuskohteen ja ympäristön ylläpito

53 § Rakennuskohteen ja sen ympäristön hoitaminen

Rakennusvalvontaviranomainen voi tarvittaessa järjestää kaupunginosa- tai aluekohtaisia tarkastuksia rakennetun ympäristön valvomiseksi. Tarkastuksen yhteydessä havaitut puutteet kirjataan ja ryhdytään asian vaatimiin toimenpiteisiin.

54 § Työajoneuvojen ja laitteiden säilyttäminen rakennuspaikalla

Asumista varten tarkoitettulla tontilla ei saa säilyttää sellaisia työajoneuvoja, työkoneita, laitteita tai tavaroita, joiden säilyttäminen ei perustu viranomaislupaan.

Pienehköjen veneiden, asuntoautojen, asuntovaunujen ja muiden vastaavien kulkuneuvojen kausiluonteinen säilyttäminen tontilla on sallittua.

55 § Rakentamattomat tontit ja muut alueet

Rakentamattomia tontteja tulee hoitaa siten, että ne eivät rumenna ympäristökuvaa eikä niitä saa käyttää varastointiin tai ajoneuvojen säilytykseen eikä pysäköintiin asemakaavan vastaisesti.

13. Yleiset ohjeet

56 § Kasvillisuus

56.1 Vieraslajit

Haitalliset vieraslajit ovat luonnon monimuotoisuutta uhkaavia lajeja, jotka ovat levinneet ihmisen toimen vuoksi. Mikäli tontilla on haitallisia vieraslajeja, ne tulee hävittää ohjeiden mukaan. Yleisimpiä haitallisia vieraslajeja kasveista ovat alaskan- ja komealupiini, jättipalsami, jättiputki ja kurttturuusu.

Haitallisten vieraslajien leviäminen luontoon tulee estää. Vieraslajit lajeja, jotka ovat levinneet luontaisilta levinneisyysalueilta uusille alueille ihmisen mukana.

Linkki [Vieraslajit /Kansallinen vieraslajisivusto](https://vieraslajit.fi/) (<https://vieraslajit.fi/>)

Erityiset huomiot muista haitallisista lajeista High Grade-alueella

Lumipalloheisin (*Viburnum opulus*) istuttaminen ei ole sallittua. Lumipalloheisi toimii talvehtimispaikkana papukirvalle, joka levittää perunakasvustoisiin y-virustautia. Myös olevat lumipalloheisi-istutukset tulee hävittää.

56.2 Uhanalaiset lajit

Uhanalaiset lajit ovat elinympäristön muutosten takia katoamassa olevia kasveja ja eliöitä. Myös luontotyytit voivat olla uhanalaisia, kuten kedot ja hakamaat. Näitä suojellaan kansallinen lainsäädännön ja EU-säädösten kautta. Suurimmassa uhatta olevien lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen on kielletty.

Linkki [Lajien ja luontotyyppien suojelu /Ympäristöministeriö](https://ym.fi/lajien%20ja%20luontotyyppien%20suojaus) (<https://ym.fi/lajien%20ja%20luontotyyppien%20suojaus>)

56.3 Tonttikasvillisuus

Tontin kasvillisuus tulee pitää siistinä. Jos tontin reunoille istutetaan kasvillisuutta, tulee varmistaa, että siitä ei ole haittaa muille käyttäjille. Tulee myös varmistaa, että kasvillisuus ei aiheuta haittaa liikenneturvallisuudelle luoden näkymään katvealueita.

Tie- ja katualuetta vastaan pensasaita istutetaan vähintään 1,5 metrin päähän tontin rajasta omalle puolelle, jottei se vaikeuta tien tai kadun pitoa tai aita vahingoitu tietä hoidettaessa.

Erityiset huomiot perunan kasvatuksesta High Grade-alueella

Kasvatettaessa perunaa kasvimailla tai kasvatuslaitoksissa tulee käyttää alkuperältään sertifioitua siemenperunaa, jotta varmistetaan alueen pysyminen vapaana perunalle vaarallisista kasvintuhoajista.

Linkki [Siemenperunatuotannon High Grade -aluetta koskevat siemenperunavaatimukset /Ruokavirasto 14.2.2020](https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/opaat-ja-lomakkeet/yritykset/kasviala/kasvinterveys/1173_04.00.00.01_2020_hg-alueen_siemenvaatimus.pdf) (https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/opaat-ja-lomakkeet/yritykset/kasviala/kasvinterveys/1173_04.00.00.01_2020_hg-alueen_siemenvaatimus.pdf)

57 § Puusto

Suureksi kasvavia puita ei tule istuttaa naapurin rajan tuntumaan edes naapurin suostumuksella, jos puut täysikasvuina varjostavat naapuria tarpeettomasti. Puun oksiston ja juuriston tulee pysyä omalla tontilla koko puun eliniän, joten puun vähimmäisetäisyys naapurin rajasta tulee olla 5 metriä. Puun juuristo on yleensä suurempi kuin latvus, mikä tulee ottaa huomioon kiinteistöjen rajan läheisyydessä.

Rajoilla sijaitsevien puiden kaatamisesta ja hoidosta tulee sopia ensisijaisesti naapurin kanssa. Puu luokitellaan kuuluvan sille kiinteistölle, minkä puolella puun tyvi on.

Suureksi kasvavia puita ei tule istuttaa lähelle rakennuksia, koska puiden juuret voivat tukkia salaojan, lehvästö pitää julkisivun kosteana ja valon saanti ikkunoista voi heiketä oleellisesti. Myös ikkunoista avautuvien näkymien esteettömyys on huomioitava. Puun vähimmäisetäisyys rakennuksesta tulee olla 5 metriä.

Kiinteistön haltija on velvollinen huolehtimaan puun kunnosta, ja mikäli puu osoittautuu vaaralliseksi, tulee ryhtyä toimenpiteisiin. Ensisijaisesti asemakaava-alueilla puut pyritään säilyttämään ja välttämään aiheuttamasta häiriötä puun kasvulle mm. juuristoalueella. Puuston kuntoa tulee arvioida säännöllisesti.

Puiden kasvu vie aikaa. Varsinkin havupuut ovat hidaskasvuisempia lehtipuihin verrattuna. Tämä tulee huomioida puiden kaadon tarvetta arvioidessa. Vanhat, arvokkaat puut lisäävät kiinteistön arvoa. Puut tuovat tontille viihtyisyyttä, auttavat veden haihduttamisessa sekä lisäävät tontin monimuotoisuutta.

14. Erinäiset määräykset, liitteet

58 § Rakennusjärjestyksen voimaantulo

Tämä rakennusjärjestys tulee voimaan X.X.2025.

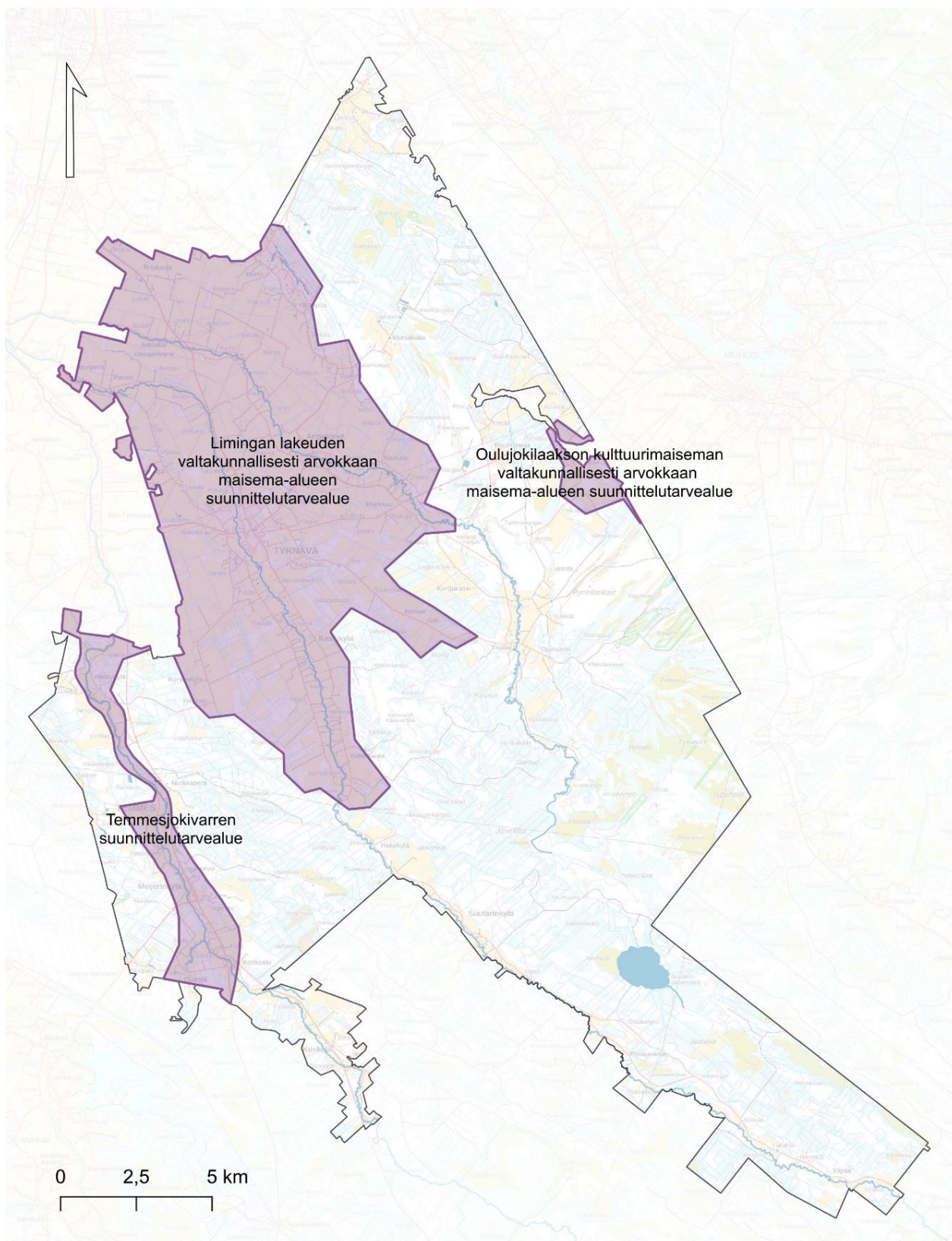
Tällä rakennusjärjestyksellä kumotaan kunnanvaltuuston hyväksymä 22.5.2017 voimaan tullut rakennusjärjestys.

Liitteet

1. Suunnittelutarvealueet /Tyrnävän kunta
2. High Grade -alue Tyrnävällä /Luke (Siemenperunan tuotantoalue, Luonnonvarakeskus)

Suunnittelutarvealueet

Tyrnävän kunnan suunnittelutarvealueet käsittävät kolme aluetta: Limingan lakeuden valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen, Oulujokilaakson kulttuurimaiseman valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen ja Temmesjokivarren suunnittelutarvealueet.

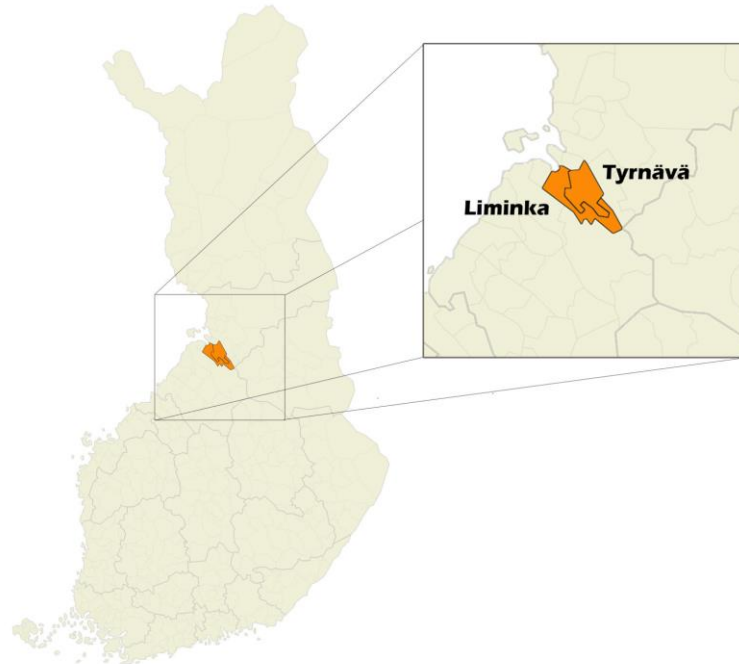

High grade -alue Tyrnävällä

High grade -alue/Luke (Siemenperunan tuotantoalue, Luonnonvarakeskus)

(https://projects.luke.fi/ruokafakta/peltomaan_kasvit/siemenperunan-tuotantoalue/)

High grade -alue käsittää nykyään Tyrnävän ja Limingan kunnan alueet. Perunan vuosittainen viljelyala siellä on noin 1200 hehtaaria. Alueella tuotetaan siemenperunaa noin 700 hehtaarin alalla ja ruokaperunaa noin 500 hehtaarin alalla. Siemenperunaa viljeleviä tiloja on alueella 28 ja ruokaperunaa tuottavia tiloja 21 kappaletta. Näiden kuntien alueelta on peräisin Suomen siemenperunan tuotannosta noin 70–75 %. Tuotannon määrä on noin 17–18 miljoonaa kiloa siemenperunaa, josta viedään vuosittain ulkomaille 3–4 miljoonaa kiloa.

Vuonna 1976 Tyrnävälle perustettiin Siemenperunakeskus huolehtimaan terveen siemenperunan tuottamisesta. Lähtökohtana Siemenperunakeskuksen perustamiseksi oli perunan heikko laatu ja kasvintuhoojien nopea leviäminen. Tyrnävän ja Limingan sekä entisen Temmeksen alueista muodostettiin suojavyöhyke tavoitteena terveen, korkealaatuisen siemenperunan tuotannon turvaaminen sekä ennalta estää kasvintuhoojien kulkeutuminen suojavyöhykkeelle ja torjua suojavyöhykkeellä esiintyviä kasvintuhoojia sekä estää niiden leviäminen. Siemenperunakeskuksen perustaminen ja järjestelmällinen työ puhtaan lisäysaineiston tuottamiseksi tuotti nopeasti hyviä tuloksia. EU:hun liittymisen jälkeen vuonna 1995 suojavyöhyke muutettiin korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueeksi eli High grade-alueeksi.

Alueelle on asetettu erityisiä vaatimuksia perunan markkinoinnin ja viljelyn osalta. Komission päätös luvasta toteuttaa siemenperunan kaupan pitämisen osalta tiettyjen jäsenvaltioiden koko alueella tai osalla neuvoston direktiivin 2002/56/EY liitteissä I ja II säädetyjä toimenpiteitä tiukempia toimenpiteitä tiettyjä tauteja vastaan (2004/3/EY) on muutettu komission täytäntöönpanopäätöksellä (2014/105/EU) sovellettavien unionin siemenluokkien osalta. Tämän perusteella Suomessa on annettu laki korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueesta (744/2016)1 ja sen perusteella maa- ja metsätalousministeriön asetus siemenperunan kaupan pitämisestä ja perunan tuottamisesta korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueella (13/16).

Euroopan unionin perunantuotannossa on yhteensä neljälle alueelle myönnetty High grade -status. Korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalue voidaan myöntää vain niille alueille tai maille, joissa ei esiinny tai joista on pystytty hävittämään perunan vaaralliset kasvintuhoojat. Korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalue on myönnetty neljälle jäsenvaltiolle tai niiden osalle (Suomi, Portugali, Irlanti ja Saksa).

Tyrnävä. Mukavamman arjen kotikunta

2025